Κρατική καταστολή και βία: Η περίπτωση της Κύπρου

των Γιώργου Κατάλιακου και Γιώργου Αναστασίου

Ένας χρόνος -και λίγο- από τις τεράστιες κινητοποιήσεις στην Κύπρο του κινήματος "Ως Δαμέ" ενάντια στην καταστολή. Η Βαβυλωνία δημοσιεύει σήμερα ένα άρθρο – αναδρομή σε τρία μεγάλα κινήματα της κυπριακής κοινωνίας τα τελευταία δέκα χρόνια, που προέκυψαν έπειτα από κρεσέντο αστυνομικής αυθαιρεσίας στο νησί.

Εισαγωγή:

Η διαχείριση της σημερινής υγειονομικής κρίσης από το κράτος, μέσα από την εφαρμογή έκτακτων αυταρχικών διαταγμάτων, αποτελεί το επιστέγασμα της άσκησης κρατικής βίας κατά της κοινωνίας. Ζούμε στιγμές που το κράτος αποκαλύπτει αυτό που πραγματικά είναι, δηλαδή το όργανο επιβολής της τάξης και της ταξικής κυριαρχίας: ο έλεγχος της ανθρώπινης κινητικότητας ρυθμίζεται μέσω της αποστολής sms στο κράτος, οι κοινωνικές συναθροίσεις επιτρέπονται μόνο όταν πρόκειται για εκκλησιασμούς και παρελάσεις (είτε με υπουργική εντολή είτε χωρίς), ενώ τα εργασιακά κεκτημένα κατακεραυνώνονται στην σκιά ενός ακόμη μετασχηματισμού της αγοράς εργασίας. Χιλιάδες εργαζόμενοι οδηγούνται στην ανεργία, ενώ το ιατρικό-νοσηλευτικό προσωπικό καλείται να σηκώσει στις πλάτες του τις ανεπάρκειες ενός παραπληγικού συστήματος δημόσιας υγείας. Και όλα αυτά με φόντο το άλυτο κυπριακό πρόβλημα που βολεύει και συμφέρει τις ντόπιες προνομιούχες ελίτ, οι οποίες συντηρούν τον εθνικισμό, αναπαράγοντας απορριπτισμό και διχοτομικές πολιτικές.

Εν εποχή πανδημίας, λοιπόν, το κράτος θωρακίζεται με περισσότερη αστυνόμευση και ελέγχους, χρησιμοποιώντας όλα τα δυνατά μέσα που δύνανται να του εξασφαλίζουν τον απόλυτο έλεγχο επί της κοινωνίας. Πιό πρόσφατη εξέλιξη η επιστράτευση 260 ανέργων από το Κυπριακό υπουργείο ενέργειας με σκοπό την

επόπτευση της τήρησης των μέτρων στους χώρους εργασίας. Η ατμόσφαιρα μυρίζει χημικά, ενώ τα κράτη ανά το παγκόσμιο, ανάγουν την άσκηση βίας σε πολιτική πειθάρχησης των σωμάτων και των μυαλών των πολιτών τους.

Το κράτος επιβάλλει συνεχώς νέα καθεστώτα έκτακτης ανάγκης και εξαίρεσης που αιτιολογούν την καταστολή. Κάθε νέα κρίση αυξάνει την ένταση του κατεπείγοντος και την ανάγκη διαχείρισης, προχωρώντας σε αυταρχικότερες δράσεις, οι οποίες παγιώνουν την καταστολή σε όλες τις έκφανσεις της κοινωνικής ζωής. Για να επιτευχθεί αυτό, είναι αναγκαία συνθήκη η εξασφάλιση της συναίνεσης από ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας. Για να δομηθεί αυτή η συναίνεση ενεργοποιούνται μηχανισμοί όπως τα ΜΜΕ, τα οποία αναλαμβάνουν την προώθηση της ιδεολογικής ηγεμονίας των αντιλήψεων των κυρίαρχων ελίτ. Οι νέες εξελίξεις στις κοινωνίες μας καταδεικνύουν ότι η καταστολή εντείνεται, παγιώνεται και εμβαθύνεται με σκοπό την παραγωγή της νέας κανονικότητας, ασφαλέστερης και πιο προσοδοφόρας για την κυρίαρχη τάξη.

Πώς, λοιπόν, νοείται η κρατική βία στο φως της σημερινής συγκυρίας και πώς το «ιδιαίτερο συμφέρον» της κυριαρχούσας τάξης παρουσιάζεται ως το «γενικό συμφέρον» ολόκληρης της κοινωνίας;

Σε αυτό το κείμενο περιοριζόμαστε στην ανάλυση τριών συμβάντων, τα οποία κατ’ εμάς καταδεικνύουν την έκταση, την εξέλιξη και την ένταση της κρατικής καταστολής και της αστυνομικής βίας στην Κύπρο: (1) Κίνηση πολιτών ALERT (2009), (2) Occupy the buffer zone- Κατάληψη ζώνης κατάπαυσης του πυρός (2011), (3) Ως δαμέ- Ως εδώ (2021). Αυτές οι καταγραφές, θεωρούμε ότι συμβάλλουν στην διαμόρφωση μιας λεπτομερούς εικόνας για το τι εστί κρατική βία στην Κύπρο, εμπλουτίζουν την κινηματική εμπειρία και θέτουν επί τάπητος την ανάγκη να δούμε κριτικά το ζήτημα της κρατικής βίας και καταστολής. Αναδεικνύουν, επίσης, την διαδικασία εξέλιξης της καταστολής σε ένα νεοφιλελεύθερο πλαίσιο: Το κράτος αποδομεί τους τομείς υγείας και κοινωνικών παροχών, ανοίγοντας δρόμους στο Κεφάλαιο

και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Την ίδια στιγμή, η αστυνομία ενισχύεται σε δυναμικό, εξοπλίζεται τόσο υλικοτεχνικά όσο και τεχνολογικά, επεκτείνοντας υπό τις σημερινές εξελίξεις το δόγμα «έλεγχος και ασφάλεια».

Ξυλοδαρμός φοιτητών-Κίνηση ALERT:

Τα ξημερώματα της 20ης Δεκεμβρίου 2005 δύο φοιτητές βασανίζονται άγρια από αστυνομικούς στα πλαίσια της επιχείρησης για εντοπισμό του λεγόμενου «δράκου», ο οποίος επιτίθεται σε γυναίκες, αποπειράται να κλέψει και να βιάσει. Οι αστυνομικοί, στην δίκη που ακολουθεί, υποστηρίζουν ότι έπεσαν θύματα επίθεσης από τους φοιτητές, μερικοί από αυτούς μάλιστα έχουν το θράσος να ζητούν αποζημιώσεις, υποστηρίζοντας ότι κτυπήθηκαν εν ώρα καθήκοντος. Όλα αυτά μέχρι την εμφάνιση ενός video που αποκαλύπτει τα αίσχη των αστυνομικών, οι οποίοι επί μια και πλέον ώρα βιαιοπραγούσαν κατά των δεμένων με χειροπέδες φοιτητών, δέρνοντας και σέρνοντάς τους στην μέση του δρόμου. Το επεισόδιο βιντεοσκοπείται από ανώνυμο γείτονα, παραδίδεται στην εισαγγελία, η οποία επιμελώς το αποκρύπτει, για να αποκαλυφθεί μήνες αργότερα από την εφημερίδα «Πολίτης».

Στην δίκη που λαμβάνει χώρα το 2009, τέσσερα χρόνια μετά το περιστατικό, το δικαστήριο αθωώνει τους εμπλεκόμενους αστυνομικούς, αρνούμενο να αναγνωρίσει το video ως επαρκές τεκμήριο. Αμέσως μετά την δημοσιοποίηση της απόφασης του δικαστηρίου και μέσω της αποστολής sms, αριθμός κόσμου μαζεύεται αυθόρμητα στο προαύλιο του δικαστηρίου, αποδοκιμάζει την απόφαση και ζητά την τιμωρία των αστυνομικών. Με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό για μια ουσιαστική παρέμβαση απέναντι στην αστυνομική και δικαστική αυθαιρεσία, συγκροτείται η κίνηση πολιτών ALERT, “*μια κίνηση που έχει σκοπό την δραστηριοποίηση των πολιτών σε εγρήγορση απέναντι στην αυθαίρετη αστυνομική βία που ενδυναμώνεται συνεχώς από το δικαστικό της ξέπλυμα.*”[1]

Η ALERT, μέσα από αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, ορίζει συντονιστικό σώμα και απευθύνει ανοικτό κάλεσμα σε όλους όσοι

αντιδρούν κατά της κρατικής βίας και αυθαιρεσίας. Αμέσως το επόμενο διάστημα, οργανώνονται πορείες διαμαρτυρίας, εκδηλώσεις και συζητήσεις με κεντρικό θέμα την κρατική καταστολή και την αυθαιρεσία της εξουσίας υπό την σκιά των τρεχόντων κοινωνικό-πολιτικών παραγόντων που διαμορφώνουν την οικονομική κρίση. Εκατοντάδες κόσμου ευαισθητοποιείται, ενημερώνεται για την έκβαση της υπόθεσης των δύο φοιτητών και συμμετέχει ενεργά στις εκδηλώσεις που λαμβάνουν πλέον χώρα σε Παγκύπρια κλίμακα. Συζητείται, παράλληλα ,το ζήτημα της κρατικής βίας υπό το πρίσμα της κρίσης και των κοινωνικών αντιστάσεων που όλο και εντείνονται σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο.

Πάμε τώρα στις ετυμηγορίες του δικαστηρίου για την υπόθεση των φοιτητών. Στις 29/03/2010, το Ανώτατο Δικαστήριο εξετάζει την έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης, αυτήν την φορά με άλλη σύνθεση του κακουργιοδικείου, το οποίο κρίνει ένοχους τους αστυνομικούς για το αδίκημα της πρόκλησης επίθεσης και πραγματικής σωματικής βλάβης. Οι αστυνομικοί καταδικάζονται σε 12 μήνες φυλάκιση με αναστολή. Το πειθαρχικό συμβούλιο της αστυνομίας με την σειρά του επιβάλλει ποινές «χάδι» στους 3 αστυνομικούς που πρωτοστάτησαν στον ξυλοδαρμό ίση με 8 ημερομίσθια, ποινές τις οποίες το ίδιο το συμβούλιο κρίνει ανεπαρκείς, εξαναγκάζοντας τους 3, εν συνεχεία, σε παραίτηση. Η υπόθεση δεν τελειώνει εδώ, αφού οι 3 αστυνομικοί προσφεύγουν και πάλι στο Ανώτατο δικαστήριο κατά της απόφασης που τους υποχρεώνει σε παραίτηση. Και φτάνουμε πλέον στο σήμερα, 16 χρόνια μετά, με το δικαστήριο να εγκρίνει την επιστροφή των αστυνομικών στην υπηρεσία, επικαλούμενο την παρέλευση αρκετού χρόνου από την τέλεση των αδικημάτων, ισχυριζόμενο τον σωφρονισμό των κατηγορούμενων λόγω των υποτυπωδών ποινών εναντίον τους και των μεγάλων διαστάσεων που έλαβε η υπόθεση από τα μέσα μαζικής εξημέρωσης.[2]

Η κατάληξη αυτής της υπόθεσης επιβεβαιώνει περίτρανα, μια ακόμη φορά, το δικαστικό ξέπλυμα της αστυνομικής βίας. Η ανάδειξη αυτού του συμβάντος μπορεί να εξηγηθεί στην

προκείμενη περίπτωση ως εξής:

- Η αστυνομική βία συγκαλύπτεται από την αστική νομιμότητα μέσα από μακρόσυρτες, πολύπλοκες διαδικασίες, κατανοητές ή ακατανόητες στους μη κατέχοντες την νομική σπουδή και σίγουρα επώδυνες για όλους όσοι την βίωσαν και την βιώνουν. Μπορεί αυτό να ακούγεται αυταπόδεικτο, αναγορεύεται ωστόσο η χρονοτριβή και η πολυπλοκότητα σε τέχνη του κυβερνάν, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για πασιφανή κατάχρηση εξουσίας από πλευράς των οργάνων του κράτους.
- Η αστική εξουσία ξέρει καλά το πότε και το πώς να κατασκευάζει «δημοσίους κινδύνους», πόσω μάλλον, δε, να εντατικοποιεί την άσκηση βίας απέναντι σε οποιανδήποτε και οποιονδήποτε δεν συμπλέει με τα κυρίαρχα στερεότυπα, είτε αρνείται τις υποδείξεις της. Στην προκείμενη περίπτωση, η αναζήτηση του βιαστή «δράκου» από την κυπριακή αστυνομία, που παρεμπιπτόντως δεν βρέθηκε ούτε συνελήφθη ποτέ, σήμανε τον άνευ όρων έλεγχο, άσκηση λεκτικής και σωματικής βίας εις βάρος των φοιτητών. Οι φοιτητές στην προκείμενη περίπτωση, ταυτοποιούνται ως επικίνδυνοι πολίτες, ως ομάδα υψηλού κινδύνου.
- Η καταγραφή του ξυλοδαρμού σε βίντεο προκάλεσε και προκαλεί δημόσια κατακραυγή. Η αστυνομία καταδικάστηκε στα μάτια του λαού, η υπόθεση παρόλα αυτά έκλεισε αισίως για τους συγκεκριμένους αστυνομικούς που σήμερα περιπολούν στους δρόμους ανενόχλητοι με την βούλα του δικαστηρίου. Η οπτικοποίηση της αστυνομικής βίας τότε, όπως και τώρα, προκαλεί τον λαό. Τότε, όπως και τώρα, βλέπουμε σε ζωντανή μετάδοση ανθρώπους να πονάνε, να μην αναπνέουν και να πεθαίνουν στα χέρια των βασανιστών τους. Τότε, όπως και τώρα, βλέπουμε την κρατική πολιτική να δικαιολογεί και να ευνοεί την αστυνομική βία και καταστολή.

Occupy the Buffer Zone (Κίνημα κατάληψης της νεκρής ζώνης):

Στις 15/10/2011 ομάδα Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων ακτιβιστών, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα του παγκόσμιου

αντικαπιταλιστικού κινήματος Occupy Movement, πραγματοποιούν δικοινοτική συνάντηση, θέλοντας να εκφράσουν και να μοιραστούν τις ανησυχίες τους γύρω από την τρέχουσα επικαιρότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, το κυπριακό πρόβλημα γίνεται αντιληπτό ως ένα από τα πολλά συμπτώματα ενός άρρωστου παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, «*δωσίλογου για την περιχάραξη πολιτικών, κοινωνικών και ταξικών 'συνόρων' στην παγκόσμια κλίμακα*.»[3]

Η Λευκωσία, όντας μια πόλη με εμφανείς ιδιαιτερότητες, διαιρεμένη μεταξύ δύο κρατικών οντοτήτων και του έντονου εθνικού ανταγωνισμού που αυτό συνεπάγεται, αποτελεί γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη εναλλακτικών-ριζοσπαστικών δράσεων. Το κέντρο της παλιάς πόλης διέρχεται μια διαδικασία μετάβασης από την ανυποληψία και την απαξίωση, όπου βρέθηκε μετά τον πόλεμο του 1974, στον εξωραϊσμό και την υπερτίμηση, αφού πολλά κτίρια και γειτονιές ανακαινίζονται και οι αξίες των ακινήτων αυξάνονται κατακόρυφα.

Σε άμεση ανταπόκριση με το διεθνές κίνημα Occupy, η πρωτοβουλία διοργανώνει συναντήσεις και εκδηλώσεις στην νεκρή ζώνη, συγκεκριμένα στο οδόφραγμα της Λήδρας/ Lokmaci. Η πρωτοβουλία σιγά σιγά αποκτά μαζικότητα και έτσι στις 19/11 αποφασίζεται η κατάληψη του χώρου και η καθημερινή παρουσία κόσμου στην νεκρή ζώνη. Κεντρικό αίτημα της κίνησης είναι να ζήσουμε όλοι οι Κύπριοι και μη μαζί σε μια Κύπρο ενιαία χωρίς στρατούς και νεκρές ζώνες. Σύντομα αποφασίζεται η επέκταση της κατάληψης στο παρακείμενο κτίριο της μονής Κύκκου, το οποίο οι καταληψίες μετατρέπουν σε κοινωνικό χώρο και χώρο διαμονής. Στην κατάληψη διοργανώνονται διάφορες κοινωνικές δράσεις και εκδηλώσεις μέχρι την 6η Απριλίου όταν και η αστυνομία εισβάλλει στον χώρο βίαια και τον εκκενώνει.[4]

Πιο συγκεκριμένα, μέλη του αντιτρομοκρατικού ουλαμού, συνοδευόμενα από μέλη της υπηρεσίας καταπολέμησης ναρκωτικών, εισβάλλουν στην κατάληψη και συλλαμβάνουν 28 άτομα, μεταξύ αυτών και ανήλικα, ενώ 7 τραυματίζονται σοβαρά. Πολλά άτομα ξυλοφορτώνονται και συλλαμβάνονται με ασαφείς και ανυπόστατες

κατηγορίες. Η βίαιη απάντηση στην κατάληψη εκ μέρους του Κυπριακού κράτους δεν ήταν τυχαίο γεγονός ούτε και μπορεί να θεωρηθεί ‘‘αυθαιρεσία’’ από κάποια άτομα του σώματος της αστυνομίας. Εντάσσεται στην ξεκάθαρη στρατηγική του κρατικού μηχανισμού που στόχο είχε να διαλύσει με κάθε μέσο την συγκεκριμένη κατάληψη.

Αυτό θα ήταν ανέφικτο, αν σε αυτή την διαδικασία βίας και καταστολής δεν εμπλέκονταν και άλλοι φορείς και μηχανισμοί εξουσίας. Τα ΜΜΕ, σε εντεταλμένη υπηρεσία, συκοφαντούν τους συμμετέχοντες, προσπαθώντας έτσι να από-πολιτικοποιήσουν τους σκοπούς της κίνησης και να αποπροσανατολίσουν την κοινωνία : Παρουσιάζουν τους συμμετέχοντες ως περιθωριακά στοιχεία με παραβατική συμπεριφορά που ερωτοτροπούν ασύστολα (όργια κλπ.), προκαλούν φασαρίες και ζουν σε κακές υγειονομικές συνθήκες (είναι βρόμικοι).

Το αφήγημα αυτό συμμερίζεται Ελληνοκυπριακή, Τουρκοκυπριακή ηγεσία και UNFICYP και μέσα σε αυτό το πλαίσιο εγκρίνεται η επιχείρηση του αντιτρομοκρατικού ουλαμού. Πάνοπλοι άνδρες της αντιτρομοκρατικής εισβάλλουν στο κτίριο με τα αυτόματα ανά χείρας, σκοπεύουν καταληψίες και μη με διόπτρες νυκτός, ασκούν ωμή βία, συλλαμβάνουν χωρίς καν να έχουν εξασφαλίσει ένταλμα για εκκένωση του χώρου.

- Εκεί όπου ένα κοινωνικό κίνημα αμφισβητεί δεδομένες ισορροπίες ισχύος που εκφράζουν τις κυρίαρχες ελίτ, τότε αυτό ερμηνεύεται ως απειλή και δημόσιος κίνδυνος από μια ή και περισσότερες κρατικές οντότητες, ο οποίος οφείλει να εξαλειφθεί με κάθε μέσο. Η επιχείρηση εκκένωσης της κατάληψης δεν θα μπορούσε να γίνει εφικτή παρά μόνο με την συναίνεση κρατικών οντοτήτων και ειρηνευτικών δυνάμεων (Ελληνοκυπριακή, Τουρκοκυπριακή ηγεσία και UNFICYP).
- Η προσπάθεια αποπολιτικοποίησης του κινήματος από διάφορους φορείς και μηχανισμούς εξουσίας προδιαγράφει τις διαδικασίες καταστολής του.
- Τα κρατικά όργανα είναι διατεθειμένα να υπερβούν νόμους

και συνταγματικά πλαίσια στην ανάγκη να καταστείλουν ένα κοινωνικό κίνημα που θεωρείται απειλητικό ως προς την δικαιοδοσία τους: : Η επιχείρηση εκκένωσης έγινε χωρίς να τηρηθούν οποιαδήποτε συνταγματικά πλαίσια. Διενεργήθηκε σε περιοχή όπου δεν ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από καμία κρατική αρχή, χωρίς την έκδοση εντάλματος και χωρίς συγκατάθεση ιδιοκτήτη. Αυτό που μέτρησε ήταν μια τυπική συνεννόηση μεταξύ αντίπαλων κρατικών παρατάξεων.

Κίνημα «Ως δαμέ» -Δεν υπάρχει υγεία χωρίς ελευθερία:

Στις 20 Φλεβάρη 2021 παίρνει θέση η μαζικότερη διαδήλωση των τελευταίων δεκαετιών στην Κύπρο με την συμμετοχή δέκα χιλιάδων περίπου ανθρώπων. Η βίαιη καταστολή και η αστυνομική βαρβαρότητα που επιδείχθηκε εναντίον του κόσμου που συμμετείχε στην περασμένη πορεία της 13ης Φλεβάρη, αποτέλεσε το επιστέγασμα μιας αυταρχικής κυβερνητικής πολιτικής που όλο και εντείνεται εν μέσω πανδημίας και συνεχών αποκαλύψεων πολιτικής και εκκλησιαστικής αυθαιρεσίας. Από την αποτυχημένη διαχείριση της πανδημίας, στα χρυσά διαβατήρια και τις αυθαίρετες πολιτογραφήσεις, στις οποίες εμπλέκεται τόσο το δικηγορικό γραφείο του προέδρου Αναστασιάδη όσο και η εκκλησία, στην διχοτομική πολιτική της κυβέρνησης στο Κυπριακό και στις αντίξοες συνθήκες κράτησης μεταναστών στα σύγχρονα στρατόπεδα-κολαστήρια τύπου Πουρνάρα, όλα μαζί συνθέτουν ένα εκρηκτικό σκηνικό που φέρνει δυναμικά τον κόσμο στους δρόμους.

Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του κυπριακού κράτους εξελίσσονται και εξειδικεύονται σε πολλά επίπεδα, έτσι που να απενεργοποιούν κοινωνικές συναθροίσεις, να εμποδίζουν την εξέλιξη και εξάπλωσή τους. Η «τεχνολογικοποίηση» της βίας περνά μέσα από την καταγραφή προσωπικών δεδομένων, σωματότυπων, χαρακτηριστικών προσώπου και ομιλίας, αριθμό συναθροισμένων, τήρηση αποστάσεων. Περνάει μέσα από την αποστολή μηνυμάτων, την αποστασιοποίηση, την προσήλωση στην εξ αποστάσεως εργασία, στην αναγγελία κρουσμάτων και θανούντων.

Σε συνδυασμό με την εκπαίδευση αντιοχλαγωγικών ομάδων κρούσης και τον διαρκή εξοπλισμό τους, η αστυνομία εξελίσσεται σε πολεμική μηχανή, έτοιμη να τιμωρήσει οποιανδήποτε δεν συμμορφώνεται με τις κρατικές υποδείξεις, οποιανδήποτε δεν προάγει τον ατομικισμό σε τρόπο ζωής.

Μια πρώτη επίδειξη δύναμης από πλευράς κυπριακής αστυνομίας δόθηκε μετά το κάλεσμα από ομάδες αντιεξουσιαστών σε πορεία στις 28/11/20 με κεντρικούς άξονες την υγεία και την ελευθερία. Στον δρόμο παρατάσσονται οι αντιοχλαγωγικές δυνάμεις της αστυνομίας, η αύρα «Αίαντας», κλούβες και πολλοί ένστολοι, ο χώρος βιντεοσκοπείται από drone, ενώ ο κόσμος τραμπουκίζεται από μπάτσους, σε ένα κλίμα που μυρίζει έντονα κρατική καταστολή. Είχε προηγηθεί καμπάνια κατασυκοφάντησης της πορείας από τα ΜΜΕ και έφοδοι στα σπίτια ατόμων, θεωρούμενα από την αστυνομία ως ύποπτα για παρακίνηση σε διαμαρτυρία. Συγκεκριμένα, απαγγέλλονται κατηγορίες σε άτομα επειδή πόσταραν το event στο facebook, ενώ τα ΜΜΕ λασπολογούν εναντίον της πορείας, εξισώνοντας τους διαδηλωτές με αρνητές του κορωνοϊού. Η κατασκευή του «εσωτερικού εχθρού» από την κυβερνώσα δεξιά προϋποθέτει, όπως πάντα, την ανάλογη θεωρητική και πρακτική δικαιολόγηση, έργο που αναλαμβάνουν να φέρουν εις πέρας τα ΜΜΕ: Σε εντεταλμένη υπηρεσία διαχέουν ψέματα, συκοφαντούν και στοχοποιούν τον αντιεξουσιαστικό χώρο. Μιλούν για ακροαριστερούς αρνητές του κορωνοϊού με σκοτεινές ατζέντες που δήθεν στρατολογούν νεαρούς μαθητές, σε ένα ντελίριο εκφοβισμού της κοινωνίας και προσπάθειας δημιουργίας πολεμικού κλίματος.

Σε σχετική ανακοίνωση, την επαύριον της πορείας, οι σύντροφοι προαναγγέλλουν τις μέρες που έρχονται μιλώντας για την μη-παροδικότητα των μέτρων και μέσων καταστολής: Το κράτος δοκιμάζει τα όπλα του απέναντι σε κόσμο που επιμένει να διεκδικεί και να σκέφτεται, που αμφισβητεί της καπιταλιστικές πρακτικές ελέγχου της κοινωνίας. Ετοιμάζεται για τις οικονομικά δύσκολες μέρες που έρχονται…

Οι μέρες αυτές δεν αργούν να φανούν. Στις 13/02/21 με φόντο τα

ταξίδια αναψυχής του προέδρου Αναστασιάδη στις Σεϋχέλλες, τις δολιοφθορές και κατεδαφίσεις διατηρητέων σπιτιών στο κέντρο της Λευκωσίας από την Εκκλησία και την επιβολή αυστηρών μέτρων κατά της πανδημίας, ομάδες του αντιεξουσιαστικού χώρου και της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς καλούν σε εκδήλωση διαμαρτυρίας στο κέντρο της Λευκωσίας. Με κεντρικό σύνθημα «Ως δαμέ» («Ως εδώ») την εναντίωση στην διαφθορά, τον αυταρχισμό και την καταστολή, ζητούν την εδώ και τώρα παραίτηση της κυβέρνησης. Η κυπριακή αστυνομία σαν απάντηση παρατάσσει, και αυτή την φορά, πάνοπλο τον αντιοχλαγωγικό ουλαμό της, διμοιρίες της ΜΜΑΔ, το τεθωρακισμένο ρίψης νερού «Αίαντας». Μόνο που αυτή την φορά επιτίθενται εναντίον της σχετικά μικρής συγκέντρωσης, ξυλοκοπούν διαδηλωτές, ρίχνουν χημικά. Μπλοκάρουν όλους τους δρόμους που οδηγούν στην συγκέντρωση, τραμπουκίζουν κόσμο, συλλαμβάνουν. Πολλοί οι τραυματισμοί, με σοβαρότερο αυτόν που προήλθε από στοχευμένη ρίψη νερού στο πρόσωπο από τον «Αίαντα» προς διαδηλώτρια: Αυτή την φορά κάνουν πράξη τις απειλές τους, ασκώντας ωμή βία εις βάρος των συγκεντρωμένων και κόσμου που προσεγγίζει το σημείο. Η μέχρι πρότινος επίδειξη ισχύος της αστυνομίας στο κάλεσμα της 28/11 γίνεται πράξη, με την άσκηση ωμής φυσικής βίας εις βάρος διαδηλωτών, με μάρτυρες τους τηλεοπτικούς φακούς και τον κόσμο που παλεύει με τους αστυνομικούς. Η επόμενη μέρα βρίσκει τους υπεύθυνους της επιχείρησης αστυνομικούς να αλληλοκατηγορούνται σε σχέση με τα επεισόδια, ενώ οι αντιοχλαγωγικές ομάδες επιστρέφουν τις στολές τους στο αρχηγείο της αστυνομίας, παραπονούμενοι για έλλειψη πολιτικής και υπηρεσιακής κάλυψης.

Φτάνουμε, έτσι, σε μια ίσως από τις πιο μεγάλες πορείες που έγιναν ποτέ στην Κύπρο, αμέσως την επόμενη εβδομάδα 20/02/21. Ως απάντηση στην αστυνομική βία και καταστολή, περίπου δέκα χιλιάδες κόσμου κατακλύζουν τους δρόμους της Λευκωσίας. Το συντονιστικό της πορείας «Ως δαμέ» καλεί εκ των προτέρων την αστυνομία να μείνει μακριά από την κινητοποίηση, αναλαμβάνει την περιφρούρηση της πορείας και την τήρηση των προβλεπόμενων μέτρων (αποστάσεις, μάσκες κλπ.). Η πορεία στρέφεται κατά της αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, έχει έντονο ταξικό και

αντιφασιστικό χαρακτήρα, προτάσσει την επανένωση του νησιού, καταγγέλλει το πολιτικό και εκκλησιαστικό κατεστημένο. Καταγγέλλει, επίσης, την αυταρχική διαχείριση της πανδημίας. Κύριο αιτήμά της η εδώ και τώρα παραίτηση της κυβέρνησης και η καταγγελία της αστυνομικής βίας.

Αντί επιλόγου:

Κλείνοντας παραθέτουμε κάποιες παρατηρήσεις σε σχέση με την έκταση, εξέλιξη και ένταση της κρατικής βίας στην Κύπρο. Η κρατική βία είναι εγγενές στοιχείο των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής και ταξικής κυριαρχίας, σε κάθε περίπτωση ωστόσο ξεχωρίζουμε την ιδιαιτερότητά της ανάλογα με τις κοινωνικές συντεταγμένες του χώρου και της συγκυρίας στην οποία αναφερόμαστε:

- Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του κράτους έχουν περάσει σε μια νέα φάση τεχνολογικοποίησης των μέσων ελέγχου και καταστολής. Η διαθεσιμότητα, η σάρωση προσωπικών δεδομένων, η απαρίθμηση αυτών, αποτελούν διαδικασίες ταυτοποίησης των πολιτών, κατηγοριοποίησής τους σε υπάκουους και επικίνδυνους. Ο κρατικός έλεγχος έχει περάσει πια σε νέα φάση, τα όπλα του βρίσκονται σε λειτουργία, περνώντας από τις παρακολουθήσεις πολιτών μέχρι την ωμή άσκηση βίας επί σωμάτων.

- Το στίγμα του κρούσματος στην εποχή της πανδημίας προσθέτει άλλη μια κατηγορία στις ήδη υπάρχουσες πολιτικά και κοινωνικά αποκλίνουσες κατηγορίες. Η επιδημιολογική εικόνα του κρούσματος στα μάτια της εξουσίας, τείνει να συνυφαίνεται σε συνάρτηση με τις πολιτικές του πεποιθήσεις και δράσεις.

- Η οπτικοποίηση της κρατικής βίας ουδόλως εμποδίζει την εξουσία να εκφράζεται με τον πιο προκλητικά χυδαίο και

επιθετικό τρόπο, είτε εναντίον μεμονωμένων ατόμων (περίπτωση φοιτητών) είτε εναντίον διαδηλωτών. Υπό αυτό τον φακό, μιλάμε για μια ακόμη διαδικασία δημιουργίας και αναπαραγωγής της δικής της «αποδεκτής αλήθειας» όσο μακριά και να βρίσκεται από την εκτίμηση της κοινωνίας.

Υποσημειώσεις

[1] https://alertcy.wordpress.com.

[2] https://politis.com.cy/politis-news.

[3] «Καταδικάζοντας τον καπιταλισμό, ο οποίος έχει εισχωρήσει στην καθημερινότητα και στις κοινωνικές μας σχέσεις επηρεάζοντάς τις αρνητικά, καταδικάζουμε παράλληλα την ύπαρξη διαχωριστικών γραμμών και πολέμων, αφού είναι αποτέλεσμα πολιτικών, οικονομικών και εθνικών συμφερόντων που συντηρούνται μέσα στο σύστημα αυτό. Για αυτό το λόγο, οι δράσεις μας στηρίζονται σε εναλλακτικούς τρόπους αυτοσυντήρησης, αυτό-οργάνωσης και ψυχαγωγίας.» (*Από εκτυπωμένη ανακοίνωση που διανείμεται στον χώρο της κατάληψης*)

http://occupythebufferzone.wordpress.com

[4] Για λεπτομερείς αναλύσεις του κινήματος Occupy the Buffer Zone:

Murat Erdal Ilican, “The Occupy Buffer Zone Movement, Radicalism and Sovereignty”, *Cyprus Review* 25(1):55-79.

Παυσανίας Καραθανάσης, Μέρος τέταρτο, 10.2. Κίνημα κατάληψης της Νεκρής Ζώνης / Occupy the Buffer Zone (OBZ): Μια κοινότητα στο ενδιάμεσο: 388-406 στο «*Από τα κάτω δραστηριοποίηση και έξοδος από την οριακότητα: Δημόσιες εκδηλώσεις και δράσεις στην εντός των τειχών Λευκωσία».*

Beyond the touchline there’s nothing: Η Ομόνοια του λαού

“Beyond the touchline there’s nothing” έλεγε ο Ντεριντά, εννοώντας πως το ποδόσφαιρο συμπυκνώνει όλες τις διεργασίες, τις αντιφάσεις, τις αντιθέσεις και τις αμφισημίες των κοινωνιών. Στην πρόσφατη πορεία του λαοφιλούς αυτού αθλήματος μπορεί να δει κανείς τις διάφορες αντανακλάσεις του σύγχρονου Καπιταλισμού, με σημαντικές στάσεις, όπως π.χ. την εισαγωγή των τηλεοπτικών μέσων, τη φιλελευθεροποίηση μετά το νόμο Μποσμάν, το άνοιγμα σε νέες υπερεθνικές αγορές όπως η Κίνα, το Κατάρ κ.ά. Ενσωματώθηκαν, επίσης, καπιταλιστικές λογικές και πρακτικές, όπως η παραγωγικότητα και η μέγιστη αποδοτικότητα. Ταυτόχρονα, όμως, το ποδόσφαιρο αποτελεί τόπο συμβολικής αντίστασης για διάφορα ζητήματα, με πλείστα παραδείγματα τόσο εντός όσο και εκτός γραμμών.

Οι αποτυχημένες, τυχοδιωκτικές κινήσεις των ιδιοκτητών των 12 ευρωπαϊκών συλλόγων και της JP Morgan για τη δημιουργία κλειστής λίγκας είναι γνωστές, τι κι αν κράτησαν κάτι λιγότερο από 48 ώρες. Γνωστές είναι επίσης και οι μαζικές αντιδράσεις που συνόδευσαν το άκουσμα της είδησης. Στον απόηχο όλων αυτών, σκεφτήκαμε να πιάσουμε το νήμα από τη ζύμωση που προέκυψε με αφορμή αυτή την ιστορία και να αρχίσουμε να αναδεικνύουμε άτακτα, αλλά περιοδικά, κινήσεις δημιουργίας και αντίστασης από τον κόσμο των γηπέδων.

Αποφασίσαμε να ξεκινήσουμε με την προσπάθεια κάποιων που αποδεικνύουν στην πράξη πως ένας άλλος δρόμος είναι εφικτός σε όλα τα επίπεδα. Μιλήσαμε με τον Αδάμο Ευσταθίου, τον Εκτελεστικό Γραμματέα του Αθλητικού Λαϊκού Σωματείου Ομόνοια 29ης Μαΐου. Η Ομόνοια του λαού δημιουργήθηκε έπειτα από απόφαση της θύρας 9, του μεγαλύτερου συνδέσμου οργανωμένων οπαδών της Ομόνοιας Λευκωσίας, εξαιτίας της αλλαγής του διοικητικού της μοντέλου, από σωματείο σε Ανώνυμη Εταιρία με μεγαλομέτοχο-επενδυτή. Η θύρα 9 δεν έκανε τίποτα άλλο από το να συνεχίσει το δρόμο που χαράκτηκε το 1948 στο κυπριακό ποδόσφαιρο[1]. Τότε που η διοίκηση του ΑΠΟΕΛ ζήτησε από τους παίχτες της ομάδας να υπογράψουν ενάντια στην «εθνοκτόνο ανταρσία» του εμφυλίου στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα 5 εξ αυτών να μην υπογράψουν, να αποπεμφθούν και να ιδρύσουν την Ομόνοια. Πιστοί στην παράδοση από τις εποχές στον ΑΣΟΛ (Αθλητικός Σύλλογος Ομόνοια Λευκωσίας), στο τέλος κάθε παιχνιδιού παίχτες και οπαδοί σηκώνουν την αριστερή γροθιά και τραγουδάνε όλοι μαζίνα σύνθημα της ομάδας. Η ομάδα απέχει μόνο 270 λεπτά από την άνοδο στη Β' κατηγορία, την τρίτη διαδοχική άνοδο στην Τρίτη, αντίστοιχα, συμμετοχή της στα πρωταθλήματα. Αυτή τη στιγμή, τρεις στροφές πριν το τέλος, είναι πρώτη με απόσταση τριών και τεσσάρων, αντίστοιχα, βαθμών από τους δύο βασικούς ανταγωνιστές της.

Β. Κάνε μας μια μικρή αναδρομή στα γεγονότα. Τι μεσολάβησε ώστε να πάρετε τη μεγάλη απόφαση την 29η Μαΐου του '18;

ΑΔ. Ουσιαστικά η *Ομόνοια* ήταν σωματείο, δεν είχε εταιρική μορφή, το διοικητικό συμβούλιο εκλεγόταν από τα μέλη της και λόγω κακοδιαχείρισης ξεκίνησε να έχει προβλήματα οικονομικής φύσης. Τα προβλήματα αυτά, δεν προέκυψαν επειδή είχε μειωθεί ο κόσμος, ούτε γιατί είχαν συρρικνωθεί τα έσοδα, αλλά επειδή κάποιοι αποφάσισαν να κάνουν μεγάλους προϋπολογισμούς. Εν τέλει, αυτό οδήγησε στο να μην μπορέσει να ανταπεξέλθει η ομάδα, αλλά και κόσμος που ουσιαστικά έτρωγε μίζες από αυτούς

τους προϋπολογισμούς. Σ’ αυτό το χρονικό σημείο ήταν που συνέβη η πρώτη έντονη σύγκρουση. Στις εκλογές της *Θύρας 9* το 2010 είχαν κατεβεί πρώτη φορά δύο συνδυασμοί, ένας που ελεγχόταν από το κόμμα της Αριστεράς, της σοσιαλδημοκρατίας, όπως έχει γίνει σήμερα το *ΑΚΕΛ* και άλλος που εξέφραζε εμάς, τους οπαδούς της *Ομόνοιας*, τους ultras ας το πούμε καλύτερα. Κερδίσαμε, λοιπόν, εκείνες τις εκλογές και από εκεί ξεκίνησε η *Θύρα 9* να έχει μια αυτονομία. Και τι σημαίνει αυτό; Μπορούσε πιο εύκολα να κριτικάρει τις αποφάσεις που παίρνονταν, να μιλά για την ανάγκη η *Ομόνοια* να παραμείνει ένα λαϊκό σωματείο, να συγκρούεται με τις διοικήσεις, οι οποίες έφερναν ένα νέο μοντέλο οικονομικής διαχείρισης στην ομάδα. Ένα μοντέλο, το οποίο προϋπέθετε μεγάλες μεταγραφές και την περιστολή των παιχτών από τις ακαδημίες, στις οποίες βασίζονταν μέχρι τότε ο σύλλογος. Παράλληλα, βέβαια, άρχισαν να αποκαλύπτονται και σκάνδαλα. Τα επόμενα χρόνια, στις εκλογές του ’12, του ’14, του ’16, άρχισε κόσμος να κατεβαίνει ενάντια στον έλεγχο του κόμματος στην *Ομόνοια*. Τον κόσμο αυτόν η *Θύρα 9* αποφάσισε να στηρίζει, αλλά επειδή ήταν οπαδικό σύνολο δεν κατέβαινε στις εκλογές, έδινε μόνο μάχη για το άνοιγμα των μελών. Τους είχαμε δημιουργήσει πρόβλημα πλέον. Είχαμε πει πως θα κατεβούμε για πρώτη φορά στις εκλογές του ’18 και πως αν εκλεγούμε, το πρώτο πράγμα που θα κάνουμε είναι έρευνα από ανεξάρτητη επιτροπή για το πώς δημιουργήθηκε αυτό το χρέος. Κάποιοι έκλεβαν, αυτοί που έκλεβαν ήταν στελέχη του *ΑΚΕΛ* ή διορισμένοι από το *ΑΚΕΛ* στην *Ομόνοια*, σίγουρα δηλαδή το *ΑΚΕΛ* είχε ευθύνη για αυτή την κατάσταση. Έτσι, ο κομματικός μηχανισμός, όταν κατάλαβε πως στις εκλογές του σωματείου το ’18 θα έχανε την πλειοψηφία, αποφασίζει να φέρει πρόταση με επενδυτή, βρίσκει τον Σταύρο Παπασταύρου, έναν Αμερικανό-Κύπριο επιχειρηματία, χωρίς να ψάξει άλλους επενδυτές. Εμείς εναντιωθήκαμε, είπαμε πως το ξεπούλημα δεν είναι λύση, πως είναι εντελώς ενάντια στις αρχές που βασίστηκε η *Ομόνοια*, τις αρχές του 1948. Δώσαμε μια πολύ μεγάλη μάχη.

Ήταν ιστορική η απόφαση της *Θύρας 9* να κατεβούμε ενάντια στον επενδυτή. Πήραμε τις περισσότερες ψήφους που πήρε ποτέ

συνδυασμός. Εκείνοι βέβαια, μίσθωσαν λεωφορεία, έβαλαν κόσμο που δεν ήταν μέλη να ψηφίσει, αλλά και μέλη που δεν είχαν τακτοποιημένες τις υποχρεώσεις τους. Τις τακτοποιούσαν εκείνη τη στιγμή και ψήφιζαν. Έτσι, κατάφεραν να εκλεγούν και να δώσουν την ομάδα στον επενδυτή. Εμείς στις 29 του Μάη πήγαμε σε γενική συνέλευση στον κεντρικό σύνδεσμο και εκεί αποφασίζεται η ίδρυση νέου σωματείου, το οποίο θα έχει ποδοσφαιρική ομάδα και παράλληλα θα στηρίζει τα άλλα τμήματα του *ΑΣΟΛ* που δεν είναι κάτω από τον έλεγχο του επενδυτή. Στην αρχή ήταν η ομάδα της *θύρας 9*, στην πορεία είδαμε πως αγκαλιάστηκε από πολύ κόσμο πέρα των οργανωμένων, από ανθρώπους όλων των ηλικιών και για πολλούς πλέον η βασική τους ομάδα είναι αυτή που ιδρύσαμε το ‘18.

Β. Περιέγραψέ μας τη δομή του σωματείου. Πώς αποφασίζετε και πώς εξασφαλίζετε την ανοιχτότητα και τη δημοκρατικότητα στις διαδικασίες σας; Ποια είναι η δυναμική του σωματείου και ποιες οι προσδοκίες για τη συνέχεια του εγχειρήματος;

ΑΔ. Κοιτάχτε, να σας πω αρχικά πως είμαστε το μοναδικό σωματείο στην Κύπρο που δεν έχει τον όρο «πρόεδρος» ούτε στο καταστατικό του, ούτε στο διοικητικό συμβούλιο. Υπάρχει η γενική συνέλευση, στην οποία συμμετέχουν όλα τα μέλη. Από εμάς είναι ελεύθερος να γραφτεί όποιος θέλει μέλος του σωματείου. Αυτό ήταν ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζαμε στον *ΑΣΟΛ*. Για χρόνια κάναμε αιτήσεις να γίνουμε μέλη, αλλά μας απέρριπταν. Όσον αφορά τη δομή, στην αρχή είχαμε δανειστεί το μοντέλο από τον *ΑΣΟΛ.* Δηλαδή, δέκα ευρώ το μήνα το μέλος, αλλά στην πορεία το αλλάξαμε και το κάναμε 48 ευρώ το χρόνο, ώστε να είναι πιο εύκολο για περισσότερο κόσμο να γραφτεί. Η γενική συνέλευση, λοιπόν, εκλέγει το διοικητικό συμβούλιο και το διοικητικό συμβούλιο έχει την ευθύνη για δύο χρόνια, μέχρι την επόμενη γενική συνέλευση, να διοικήσει την ομάδα. Ταυτόχρονα, υπάρχουν διάφορες υπό-επιτροπές. Υπό-επιτροπές μελών, μάρκετινγκ, περιβάλλοντος, πάρα πολλές, ακόμα και μορφωτική επιτροπή. Το αγωνιστικό κομμάτι είναι αυτονομημένο, η επιτροπή αυτή ασχολείται μόνιμα με αυτό το ζήτημα. Θα έλεγα πως

αναλογικά με τα μέλη, υπάρχουν πάρα πολλά στελέχη, μιας και είναι τόσες πολλές οι επιτροπές. Σκεφτείτε, τώρα θέλουμε να δημιουργήσουμε επιτροπή παλαίμαχων. Αρκετά παιδιά που έπαιζαν στην ομάδα έχουν σταματήσει πλέον να παίζουν επίσημους αγώνες και γουστάρουν πολύ να κάνουν ομάδα παλαίμαχων. Παράλληλα, δημιουργήσαμε και το *Πολιτιστικό Ίδρυμα 1948*. Διαλέξαμε το 29^{ης} Μαΐου, γιατί δεν θέλαμε να βάλουμε κάποιο γεωγραφικό προσδιορισμό, όπως έχουν όλα τα σωματεία. Εμείς λέμε πως είμαστε ένα σωματείο για τους εργάτες από όλη την Κύπρο.

Θεωρώ, κάπως πρόχειρα, ότι το σωματείο έχει πάνω από 1.000 μέλη και περίπου 200 στελέχη, μιλώντας για κόσμο που έχει συγκεκριμένη δουλειά εντός του σωματείου. Ο στόχος μας είναι στο μέλλον να γίνουμε πιο επαγγελματική κατάσταση, να μπορέσουμε να αποκτήσουμε και κάποια έμμισθα μέλη, γιατί είναι αναγκαίο για εμάς να συνεχίσει να υπάρχει το εγχείρημα. Έχουμε μπλέξει! Όσοι είμαστε στο διοικητικό συμβούλιο, είμαστε ή για να χωρίσουμε ή για να παραιτηθούμε από τις δουλειές μας !!! Ταυτόχρονα, όμως, θέλουμε να εμπλέξουμε όσον το δυνατό περισσότερο κόσμο στις υπό-επιτροπές. Τα στελέχη μας είναι περισσότερα από αυτά που έχει σήμερα ο *ΑΣΟΛ* και η αλήθεια είναι πως μπορεί στα χαρτιά να βασιζόταν στις αξίες του 1948, όμως στην πραγματικότητα δεν είχε καμία διαφορά από τα άλλα σωματεία, μιας και δεν άνοιγε τη διαχείριση του σωματείου στον κόσμο. Η μόνη του διαφορά ήταν το ιδιοκτησιακό καθεστώς, ότι ανήκε δηλαδή στο λαό, κάτι που το ’18 χάθηκε κι αυτό.

Β. Πώς καταφέρνετε να στηρίξετε οικονομικά ένα τόσο μεγάλο εγχείρημα; Ήταν η αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ικανός λόγος, ώστε να πάρετε μια τόσο δύσκολη απόφαση οικονομικά, ποδοσφαιρικά και πολιτικά;

ΑΔ. Η βασικότερη πηγή εσόδων είναι τα μέλη που στηρίζουν το εγχείρημα με τα season tickets, τα εισιτήρια αγώνα, την μπουτίκ, τους λαχνούς και φυσικά έχουμε και τους χορηγούς. Δεν είναι κάτι περίπλοκο, γίνεται όπως και στις άλλες ομάδες, στις ποδοσφαιρικές εταιρίες δεν εφηύραν μια φόρμουλα να βγάζουν

λεφτά, τα ίδια κάνουν και αυτοί, αν έχεις κόσμο να σε υποστηρίζει αυτά τα χρήματα φτάνουν. Το θέμα είναι ποιος διαχειρίζεται αυτά τα χρήματα και με ποιον τρόπο. Εμείς, λοιπόν, που φωνάζαμε πως ο λαός πρέπει να πάρει την εξουσία, δεν μπορούσαμε να δεχτούμε πως δεν ήμαστε ικανοί και χρειαζόμασταν έναν Αμερικάνο επιχειρηματία να διαχειριστεί την ομάδα μας.

> *Για εμάς, ήταν κόκκινη γραμμή η αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της Ομόνοιας του Λαού, ο ύμνος της ομάδας λέει «…και του Λαού ομάδα, Ομόνοια, Ομόνοια, Ομόνοια» και εννοεί πως πρόκειται για ομάδα που ανήκει στο λαό. Μόνον όποιος μπορεί να καταλάβει το ειδικό βάρος που έχει το σωματείο αυτό για την Κύπρο, μπορεί να αναλογιστεί το πόσο σοβαρό ήταν αυτό που έγινε. Όταν έγινε το πραξικόπημα στην Κύπρο, οι πραξικοπηματίες πρώτα κατέλαβαν τα κυβερνητικά κτήρια και έπειτα πέρασαν έξω από τα γραφεία της Ομόνοιας και τα πυροβόλησαν με αυτόματα όπλα. Θα έλεγα πως η Ομόνοια έχει δημιουργήσει περισσότερες συνειδήσεις στην Κύπρο από οποιοδήποτε κόμμα της Αριστεράς ή οργάνωση, τόσο μεγάλη ήταν η λαοφιλία της.*

Οπότε, η αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ήταν πολύ σημαντική. Ξέραμε, λοιπόν, πως αν αλλάξει το ιδιοκτησιακό καθεστώς, που έστω και τυπικά συγκρατούσε κάποια πράγματα, όλα θα άλλαζαν. Ο επενδυτής, με το που ήρθε, αποδέχτηκε την κάρτα οπαδού, στη συνέχεια άρχισε να διαπλέκεται με την ομοσπονδία. Πέρυσι ψήφισαν τη διακοπή του πρωταθλήματος, επειδή ήταν πρώτοι και μάλιστα ψήφισαν να ακυρωθεί ο υποβιβασμός τεσσάρων ομάδων, οι ιδιοκτήτες κάποιων εξ αυτών είναι από τους πιο βρώμικους στο κυπριακό ποδόσφαιρο. Τέλος, η *Ομόνοια* είχε θέση αρχής να μην αλλάζει η προκήρυξη του πρωταθλήματος. Πέρυσι ψήφισε υπέρ.

Β. Διαβάσαμε πρόσφατα πως αγοράσατε το δικό σας γήπεδο, πράγμα που φαντάζει απίστευτο για ένα σωματείο οργανωμένο από τα κάτω. Πες μας λίγα λόγια γι’ αυτό.

ΑΔ. Στην Κύπρο όλες οι ποδοσφαιρικές ομάδες έχουν παραχωρημένο γήπεδο από τον εκάστοτε Δήμο. Εμάς, όμως, δε μας ήθελε κανένας, τα αριστερά σωματεία δε μας ήθελαν, γιατί δεν ήμαστε με το κόμμα και τα Δεξιά για ευνόητους λόγους. Κάνω μια παρένθεση για να πω πως ούτε ομοσπονδία δε βρίσκαμε για να συμμετάσχουμε στο αγροτικό πρωτάθλημα. Στην Κύπρο υπάρχουν αριστερές και δεξιές ποδοσφαιρικές ομοσπονδίες στο αγροτικό ποδόσφαιρο. Εμείς, για να βρούμε κατηγορία να παίξουμε, πήγαμε στο βουνό, στην Κακοπετριά, όπου μας δέχτηκαν με χίλια ζόρια και έπειτα από πίεση του μακαρίτη του προέδρου της τοπικής ομοσπονδίας, ο οποίος είπε «Εγώ είμαι Ομονοιάτης, είμαι μαζί σας και θα βάλω ένσταση να σας δεχτούν στην ομοσπονδία». Έτσι, λοιπόν, πήραμε το πρωτάθλημα της Πανσόλειου Ομοσπανδίας και στη συνέχεια το Πρωτάθλημα Ένταξης της *ΣΤΟΚ*, όπου και πάλι βγήκαμε πρώτοι και ανεβήκαμε στη Γ’ όπου και πάλι είμαστε πρώτοι.

Για το γήπεδο τώρα. Εμείς δίναμε 2.000 ευρώ το μήνα για γήπεδα και έχοντας μόνο μια ομάδα. Φέτος, απαιτούνταν να δημιουργήσουμε και ομάδα U19 και του χρόνου, αν πάνε όλα καλά και ανέβουμε στη Β’, θα πρέπει να δημιουργήσουμε δύο ακόμα αναπτυξιακές ομάδες. Όπως καταλαβαίνεις, τα ποσά θα ήταν απαγορευτικά και αντιληφθήκαμε γρήγορα πως θα ήταν πιο συμφέρον να πάρουμε ένα γήπεδο. Βρήκαμε μια πολύ καλή περίπτωση με 115.000 ευρώ και το πήραμε. Για τον τρόπο αποπληρωμής του σταδίου, προκειμένου να μην δημιουργεί τρύπα στον προϋπολογισμό της χρονιάς, αποφασίσαμε να φτιάξουμε μια διαχειριστική εταιρία. Μια εταιρία του σωματείου, της οποίας το 100% της διοικητικής μετοχής ανήκει στο σωματείο (που παίρνει τις αποφάσεις). Το 51% της μερισματικής ανήκει επίσης στο σωματείο και το 49% δόθηκε σε μέλη του σωματείου. Έτσι, είχαμε το 49% (μια μετοχή=1%) προς πώληση και κάπως έτσι πήραμε αρκετά χρήματα ώστε να αγοράσουμε το γήπεδο χωρίς να επηρεαστεί ο προϋπολογισμός της χρονιάς. Κάναμε διάφορα είδη μετοχής, μετοχή που είναι στα 500 ευρώ το χρόνο, άλλη που δόθηκαν όλα τα χρήματα μπροστά και άλλες που είναι 50 ευρώ το μήνα, ώστε να μπορεί ο καθένας να συνεισφέρει όποια κι αν

είναι η οικονομική του κατάσταση.

Β. Είναι το εγχείρημά σας ένας τρίτος δρόμος που χαράσσει τη δική του πορεία, μακριά από τη βεβαιότητα πως απαιτείται ένας στιβαρός επιχειρηματίας για να πηγαίνει καλά ένας σύλλογος και την εναλλακτική που θέλει τους οπαδούς, που για οποιαδήποτε λόγο απομακρύνονται από αυτόν, να απασχολούνται με το ερασιτεχνικό ποδόσφαιρο;

ΑΔ. Δεν έχουμε ούτε ένα έμμισθο μέλος, τα κάνουμε όλα εθελοντικά. Από την μπουτίκ, το οίκημα του σωματείου, έως την οικονομική οργάνωση. Από τη μια μεριά, αυτό δείχνει τη δυναμική του κόσμου και την αγάπη προς το σωματείο, αλλά από την άλλη έχει ημερομηνία λήξης. Για να διατηρηθεί και στο μέλλον το σωματείο και να συνεχίσει να προτάσσει τις αρχές και τις αξίες που πρεσβεύει, νομίζω πρέπει να γίνει πιο επαγγελματικό. Το σωματείο αυτό δεν φτιάχτηκε για να νικά στο γήπεδο, δημιουργήθηκε πρώτα για να διαφυλάξουμε τις ιδέες μας και έπειτα να νικά. Για μας είναι και στοίχημα να αποδείξουμε πως ένα λαϊκό σωματείο, μια μη ποδοσφαιρική εταιρία μπορεί να

νικά και ποδοσφαιρικά. Μας έλεγαν κολλημένους στο παρελθόν, ε, λοιπόν αυτοί οι κολλημένοι έχουν δημιουργήσει καινούριο σωματείο, με το δικό του οίκημα, το δικό του γήπεδο, που συνεχώς νικάει και λειτουργεί πιο επαγγελματικά από οποιαδήποτε άλλη ομάδα στην κατηγορία που αγωνίζεται. Λαϊκό σωματείο δε σημαίνει ερασιτεχνικό σωματείο, δε σημαίνει χύμα κατάσταση. Αν κάναμε μια ομάδα για να παίζουμε μεταξύ μας θα έλεγαν: «Μπράβο στα παιδιά, πιστοί στις ιδέες τους, αλλά ο μόνος δρόμος για το επαγγελματικό ποδόσφαιρο είναι το μοντέλο με τον επενδυτή κυρίαρχο». Εμείς οπαδοί είμαστε, δεν θέλαμε πολλά-πολλά. Θέλαμε να βλέπουμε την ομάδα με μπυρίτσα, συνθήματα, τα πολιτικά μας και ξαφνικά μπλέξαμε, και μπλέξαμε πολύ.

Β. Η *Θύρα 9* έχει πολύ μεγάλη αναγνώριση και σεβασμό σε επίπεδο οπαδών αλλά και σε κόσμο των κινημάτων. Τα μεγάλα αντιφασιστικά κορεό τα έβλεπε και τα διακινούσε κόσμος που μπορεί σε κάποιες περιπτώσεις να μην ήταν καν τακτικός φίλαθλος του ποδόσφαιρου. Σε εσάς λοιπόν, τόσο σαν ultras όσο και σαν πολιτικοποιημένα άτομα, σας λείπει καθόλου να κάνετε κερκίδα στο *Γ.Σ.Π.* σε ευρωπαϊκά παιχνίδια και να παρεμβαίνετε με τον τρόπο αυτό στα μεγάλα γήπεδα και κατ' επέκταση στα μεγάλα μίντια;

ΑΔ. Να σας πω την αλήθεια, περισσότερο μας έπαιξαν τα ευρωπαϊκά μέσα από τότε που κάναμε την ομάδα, παρά όταν παίζαμε σε διάφορα προκριματικά. Εμάς δε μας λείπει αυτό το πράγμα. Εμείς σαν οπαδοί πιο ωραία περνούσαμε στις εκδρομές με την ομάδα βόλεϊ, στην Πάφο για παράδειγμα, μια άκυρη Τετάρτη, παρά στα ευρωπαϊκά παιχνίδια στο *Γ.Σ.Π.* Αυτή είναι η κουλτούρα του οπαδού και φαίνεται από το πόσο θερμή ήταν η ατμόσφαιρα όταν βάζαμε τα κρίσιμα γκολ αυτά τα τρία χρόνια που υπάρχει η ομάδα. Βλέπεις τον κόσμο και λες πως δεν μπορεί, αυτών των ανθρώπων η ομάδα ήταν από πάντα τούτη εδώ, δεν έγινε τίποτα το '18. Εμείς που βγάζαμε τα σφυροδρέπανα και φωνάζαμε για τις ιδιωτικοποιήσεις του λιμανιού ή του αεροδρομίου, σκέφτεστε να καθόμασταν και να δεχόμασταν την ακραία ιδιωτικοποίηση της

ομάδας μας; Καταλαβαίνετε λοιπόν, πως για όποιον ήταν συνειδητοποιημένος, είτε οπαδικά είτε πολιτικά, δεν υπήρχε επιλογή το ’18.

Β. Μιας και η αφορμή για την κουβέντα υπήρξε η προσπάθεια ίδρυσης της ESL, θέλεις να μας πεις κάποιες σκέψεις γι’ αυτό το εγχείρημα και γενικότερα για το σύγχρονο ποδόσφαιρο σε εποχές ακραίου φιλελευθερισμού;

ΑΔ. Εκείνο που δεν μπαίνει συχνά και είναι καλό να μην το ξεχνάμε είναι το γεγονός πως πρόκειται για σύγκρουση κεφαλαίων. Του ευρωπαϊκού κεφαλαίου, με το αντίστοιχο αμερικάνικο, το οποίο προσπαθεί να μπει δυναμικά στο χώρο του ποδοσφαίρου, βλέποντας πως υπάρχουν κέρδη, επιρροή και νέα κεφάλαια για να κατακτηθούν. Βγάζει μια ομάδα έναν παίχτη, πού θα καταλήξει; Στις μεγάλες και πλούσιες ομάδες. Μ’ αυτόν τον τρόπο, όμως, δε δημιουργείται και πάλι μια κλειστή λίγκα πλούσιων και ισχυρότερων ομάδων; Παλαιότερα, στο κυπριακό ποδόσφαιρο, δικαιούσουν τρεις ξένους παίχτες. Αυτό ήταν από μόνο του αρκετό, ώστε να πρωταγωνιστούν οι ομάδες που ήταν λαοφιλέστερες και όχι αυτές που είχαν απλά κάποιον πλούσιο επενδυτή. Αν αυτό ίσχυε ακόμα, κανείς επενδυτής δεν θα ερχόταν να πάρει μια ομάδα. Αλλά ποιος θα αλλάξει το πλαίσιο, η UEFA; Αφού είδαμε πως και το financial fair play, που δεν τηρούνταν πιστά έτσι κι αλλιώς, το κατήργησε. Το σύγχρονο ποδόσφαιρο όσο θα είναι μέσα στον καπιταλισμό τέτοιες μορφές θα παίρνει. Κάθε νίκη, όμως, είτε είναι από τους οπαδούς είτε είναι από ποδοσφαιρικές ομάδες που δεν τηρούν τη σχέση ομάδα-πελάτη, με το μοντέλο του επιχειρηματία που κατέχει το πλειοψηφικό πακέτο των μετοχών, είναι νίκες μέσα στο σύστημα του σύγχρονου ποδοσφαίρου. Ας βάλουμε τις κόκκινες γραμμές μας. Φυσικά, το ποδόσφαιρο μέσα σ’ αυτό το οικονομικό σύστημα δεν θα αλλάξει, ας κάνουμε την επανάσταση και θα αλλάξουμε μετά και το άθλημα. Σήμερα, αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι μικρές νίκες, καθημερινές μάχες, οι οποίες πρέπει να συνδυάζονται με μάχες στην κοινωνία. Όσο δίνουμε μάχη να μην ξεπουλιέται μια ομάδα, να δίνουμε μάχη να μην ξεπουλιούνται τα λιμάνια, τα δάση και

ό, τι άλλο αποτελεί τον πλούτο του λαού.

Β. Πιστεύεις δηλαδή πως υπάρχει κάποιο πλέγμα, εντός του οποίου μπορεί κανείς συναντήσει στην ίδια πλευρά ανθρώπους σαν κι εσάς, που παλεύουν για ένα εντελώς διαφορετικό νόημα σχετικά με το ποδόσφαιρο, antifa-ultras μεγάλων ομάδων και όσους αποτελούν τον τύπο οπαδού που προτάσσει το *Against Modern Football*;

ΑΔ. Φυσικά. Δεν μπορείς να είσαι οπαδός συνειδητοποιημένος που μιλά ενάντια στο μοντέρνο ποδόσφαιρο, ενάντια στην αστυνομική καταστολή, υπέρ της ελευθερίας του οπαδού, να εκφράζεσαι στα πέταλα πολιτικά, χωρίς λογοκρισία και να μην ανήκεις στο χώρο το δικό μας. Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις, μάλιστα, που τυχαίνει να γνωρίζω, που άνθρωποι με εντελώς ακραίες ιδέες, μέσα από τους οργανωμένους, κατέληξαν να αλλάξουν τις απόψεις τους στην κοινωνία.

Β. Λίγο προβοκατόρικα για το τέλος, εσείς πανηγυρίζετε συνεχόμενα πρωταθλήματα τα τελευταία χρόνια, μεθαύριο θα πανηγυρίσει και η Ομόνοια του επενδυτή το δικό της, θα είστε εκεί κοντά;

ΑΔ. Όχι, καμία σχέση. Εγώ λέω πως κάθε γκολ που βάζει η Ομόνοια ΛΤΔ, απομακρύνεται από το λαϊκό της χαρακτήρα. Έχω κάτι φίλους που μου λένε: «Δε σας πονά όταν κερδίζει η ομάδα να γυρίσετε πίσω;» και τους λέω «Όχι, μας πονά όταν κερδίζετε» (γέλια)

[1] Το ’48 δεν είναι μια κομβική χρονολογία μόνο για τον κυπριακό αθλητισμό, με τη δημιουργία αριστερών ομάδων, όπως η *Νέα Σαλαμίνα* στην Αμμόχωστο, η *Αλκή* στη Λάρνακα και τη δημιουργία δύο ξεχωριστών ποδοσφαιρικών ομοσπονδιών, μιας που αναφερόταν στην Αριστερά και μιας στη Δεξιά. Ταυτόχρονα, η κίνηση αυτή αποτυπώθηκε και σε άλλους τομείς της καθημερινότητας, όπως καφενεία, παντοπωλεία, καφεκοπτεία κ.ά

Ως Δαμέ – Η Κυπριακή Άνοιξη – Ανταπόκριση από την Κύπρο

Συσπείρωση Ατάκτων, Απρίλιος 2021

Το 2020 βρίσκει την κυπριακή κοινωνία σε έντονο αναβρασμό. Μια σειρά από ζητήματα δημιουργούν ένα έκρυθμο κλίμα που οδηγεί την κοινωνία να αναζητά τρόπο αντίδρασης έναντι των προβλημάτων που βιώνει. Αρχικά το τέλμα που δημιουργήθηκε στις συνομιλίες για επίλυση του Κυπριακού μετά το τελευταίο ναυάγιο του 2017 ενέτεινε την ανησυχία για το μέλλον της επανένωσης του νησιού και της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή, ενώ οι δηλώσεις και διά στόματος Αναστασιάδη για δύο κράτη αποτελούν πλέον πραγματικότητα. Ταυτόχρονα, ανασύρονται στην επιφάνεια αποκαλύψεις σκανδάλων, με κυριότερο την παραχώρηση υπηκοοτήτων μέσω του επενδυτικού προγράμματος πολιτογραφήσεων σε άτομα που διώκονται ποινικά για διάφορα σοβαρά αδικήματα (υπεξαίρεση χρημάτων, ηγέτες δικτατορικών καθεστώτων κ.ά.). Την ίδια στιγμή, γινόμαστε μάρτυρες ολοένα και περισσότερων αυταρχικών πρακτικών εκ μέρους του κράτους και της παρούσας κυβέρνησης, όπως η πειθαρχική δίωξη εκπαιδευτικού από το Υπουργείο Παιδείας για «προσβλητικούς και ανόσιους» πίνακες, και το ένταλμα έρευνας σε κατοικία ατόμου που θεωρήθηκε διαχειριστής σελίδας σε Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης που σατίριζε την Υπουργό Δικαιοσύνης, πράγμα που τελικά κρίθηκε παράνομο από το δικαστήριο.

Μέσα σε αυτό το κοινωνικό κλίμα, νέες μορφές ελέγχου χρησιμοποιούνται με πρόφαση την διαχείριση της πανδημίας. Τον Μάρτιο του ‘20 επιβάλλεται λοκντάουν, απαγορεύεται η κυκλοφορία το βράδυ και ρυθμίζεται η διακίνηση μέσα από την αποστολή γραπτών μηνυμάτων. Η εργαλειοποίηση της πανδημίας γίνεται εμφανέστερη με την απαγόρευση διακίνησης μέσω των

οδοφραγμάτων, πριν ακόμη κλείσουν τα αεροδρόμια ή ληφθούν οποιαδήποτε άλλα μέτρα διαχείρισης της πανδημίας, γεγονός που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Η πρώτη δράση πολιτικής ανυπακοής πραγματοποιείται από ελληνοκύπριους διαδηλωτές μία μέρα μετά το μονομερές κλείσιμο των οδοφραγμάτων, οι οποίοι κατάφεραν να σπάσουν τον αστυνομικό κλοιό και να μπουν στη νεκρή ζώνη στην οδό Λήδρας-Λοκματζί στο κέντρο της Λευκωσίας, ενώ μια βδομάδα μετά πραγματοποιείται και δεύτερη κοινή διαμαρτυρία. Και στις δύο περιπτώσεις σημειώνονται κάποια επεισόδια μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας, η οποία δεν δίστασε να τραμπουκίσει ελληνοκύπριους και να ψεκάσει με σπρέυ πιπεριού τουρκοκύπριους διαδηλωτές.

Με αφορμή τα έκτακτα μέτρα που λαμβάνονται η κυβέρνηση μετατρέπει το κέντρο πρώτης υποδοχής προσφύγων «Πουρνάρα» σε κλειστό κέντρο κράτησης, σε ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου περιορίζει και φυλακίζει εκατοντάδες αιτούντες άσυλο. Οι αιτούντες διαμένουν σε σκηνές για μήνες μέσα σε άθλιες συνθήκες, σε ένα χώρο του οποίου οι υποδομές δεν μπορούν να καλύψουν βασικές ανάγκες διαβίωσης. Στις 31 Μαΐου ομάδες του αντιεξουσιαστικού/αναρχικού χώρου, που αργότερα θα αποτελέσουν μαζί με άλλες την πλατφόρμα “Ως δαμέ”, καλούν σε διαμαρτυρία υπέρ του ανοίγματος της Πουρνάρας και για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης των αιτητών ασύλου. Η διαμαρτυρία συγκεντρώνει εκατοντάδες κόσμου, παρά τα απαγορευτικά μέτρα και την απειλή εξωδίκων. Άτομα θα λάβουν εξώδικο πρόστιμο για τη συμμετοχή τους στην πορεία, ή θα κατηγορηθούν για «διέγερση» προς παραβίαση των μέτρων τα οποία απαγόρευαν τις συναθροίσεις.

Στις 26 Αυγούστου, με διάταγμά της η κυβέρνηση ρητά εξαγγέλλει την απαγόρευση διαδηλώσεων και διαμαρτυριών. Στις 28 Νοεμβρίου πραγματοποιείται η πρώτη διαμαρτυρία μετά την απαγόρευση διαδηλώσεων. Καλείται από τις ίδιες ομάδες, ενώ έχει πλέον κεντρικούς άξονες την υγεία και την ελευθερία. Σε μια πρωτοφανή επίδειξη αυταρχισμού για αποτροπή διεξαγωγής της πορείας παρατάσσονται στον δρόμο οι αντιοχλαγωγικές ομάδες της αστυνομίας, η αύρα νερού «Αίαντας», ενώ ο χώρος

βιντεοσκοπείται από drone και ο κόσμος τραμπουκίζεται από μπάτσους. Η πορεία δεν καταφέρνει να ξεκινήσει ποτέ από το σημείο έναρξης που είχε ανακοινωθεί και όσα άτομα καταφέρνουν να συναντηθούν, πραγματοποιούν την πορεία υπό την ανησυχία για προθέσεις έντονης καταστολής. **Η αντίδραση του κράτους δείχνει αυτό που πρόκειται να ακολουθήσει: το κράτος ανασύρει την βία με σκοπό να αποσιωπήσει κάθε είδους αντίδραση.**

Η συνέχεια θα δοθεί στις 13 Φεβρουαρίου, όταν πραγματοποιείται η πρώτη κινητοποίηση από την πλατφόρμα Ως Δαμέ. Η κινητοποίηση εναντιώνεται στον κρατικό αυταρχισμό, τη διαφθορά και τη διαχείριση της πανδημίας με όρους καταστολής και προβάλλει σειρά διεκδικήσεων, όπως την κατάργηση της απαγόρευσης των διαδηλώσεων, τη στήριξη των ανέργων, μεταναστών/τριών και αιτούντων ασύλου. Η Αστυνομία παρατάσσει πάνοπλο τον αντιοχλαγωγικό ουλαμό, την αύρα «Αίαντας» και τις κλούβες. Ζητά από τους διαδηλωτές να διαλυθούν ανακοινώνοντάς τους ότι βάσει του διατάγματος η διαδήλωση απαγορεύεται.

> *Όταν οι διαδηλωτές επιχειρούν να προχωρήσουν με την κινητοποίηση, η αστυνομία εξαπολύει βία άνευ προηγουμένου για τα δεδομένα της Κύπρου. Διαδηλωτές ξυλοκοπούνται και τραυματίζονται με σημαντικότερο τον τραυματισμό διαδηλώτριας στο μάτι μετά από βολή του τεθωρακισμένου ρίψης νερού. Συλλαμβάνονται και σέρνονται στο τμήμα όπου τους απαγγέλλονται διάφορες κατηγορίες.*

Όπως ήταν αναμενόμενο τα κυρίαρχα ΜΜΕ προσπαθούν να θάψουν το γεγονός, ενώ κατηγορούν τους διαδηλωτές ως αρνητές των μέτρων, βίαιους και επιθετικούς. Η πραγματικότητα όμως του τι συνέβη διαχέεται κατά βάση μέσα από βίντεο στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, όπου διαφαίνεται ξεκάθαρα η απρόκλητη βία την οποία βίωσαν οι διαδηλωτές. Η κατακραυγή είναι έντονη και στις 20 Φεβρουαρίου καλείται νέα πορεία ως απάντηση στην κρατική βία της προηγούμενης. Το συντονιστικό της Ως Δαμέ, που έχει εν τω μεταξύ συστήσει ομάδα νομικής στήριξης και ιατρική ομάδα, καλεί εκ των προτέρων την αστυνομία να μείνει μακριά και

αναλαμβάνει την περιφρούρηση της πορείας (τήρηση αποστάσεων, μάσκες). **Η πορεία έχει μαζικότατο χαρακτήρα, με 10,000 κόσμου να διαδηλώνουν κατά της αστυνομικής βίας, της κρατικής διαφθοράς με έντονα αντιφασιστικό και ταξικό χαρακτήρα καταγγέλλοντας ταυτόχρονα το εκκλησιαστικό και πολιτικό κατεστημένο.**

> *Η πλατφόρμα Ως Δαμέ δεν ξεκινά με την πορεία της 13ης Φεβρουαρίου, αν και αυτή ήταν η πρώτη πορεία που ονομάστηκε Ως Δαμέ.*

Οι ομάδες που αποτελούν τον κορμό αυτής της πλατφόρμας, δραστηριοποιούνται την τελευταία δεκαετία στην Κύπρο, ενώ άτομα από τις ομάδες συμμετέχουν ενεργά σε κινηματικές διαδικασίες από τις αρχές του ‘80. Οι ομάδες που αποτελούν τη συνέλευση της Ως Δαμέ λειτουργούν με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες, όπως και η ίδια η συνέλευση. Οι πλείστες ομάδες συνεργάζονται εδώ και χρόνια, είτε με συνδιοργάνωση εκδηλώσεων/πορειών/φεστιβάλ είτε με συνδιαχείριση κοινωνικών χώρων, συλλογική συγγραφή/ανταλλαγή άρθρων για διάφορα κινηματικά έντυπα, κλπ, ενώ από το καλοκαίρι του 2019 υπάρχει μια ενεργή προσπάθεια για δημιουργία πλατφόρμας συνδιοργάνωσης και αλληλεγγύης ανάμεσα στις διάφορες ομάδες/συνελεύσεις του ριζοσπαστικού χώρου στον νότο. **Το Ως Δαμέ, ενώ ξεκίνησε ως τίτλος πορείας ενάντια στη διαχείριση του κορονοϊού με όρους καταστολής, κατέληξε να αποτελεί πλέον μια πλατφόρμα συνεργασίας ομάδων με διαθεματικότητα στις διεκδικήσεις της και ξεκάθαρα πολιτικά προτάγματα σε ζητήματα εργασιακά, μετανάστευσης-αντιφασισμού, έμφυλων διακρίσεων-πατριαρχίας, ριζοσπαστικής οικολογίας και αποανάπτυξης, ενώ επιπλέον κεντρικό ρόλο έχει και η ομοσπονδιακή επανένωση της χώρας.**

Η μέχρι τώρα πορεία του Κυπριακού, που οδηγείται με κάθε κύκλο συνομιλιών σε αδιέξοδο και στη ντε φάκτο διχοτόμηση, έρχεται στο προσκήνιο στη συγκυρία του Ως Δαμέ, σε πολλαπλά, τέμνοντα

επίπεδα. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, η κυβέρνηση πριν ακόμη φτάσει ο κορονοϊός στη χώρα εργαλειοποίησε την πανδημία και ανακοίνωσε το κλείσιμο τεσσάρων εκ των οδοφραγμάτων, μονομερώς, ενώ δεν είχαν ακόμα εμφανιστεί κρούσματα ούτε στο νότιο ούτε στο βόρειο μέρος του νησιού κανονικοποιώντας με αυτό τον τρόπο τον διαχωρισμό τόσο σε υλική όσο και συνειδησιακή βάση. Η μη λύση του Κυπριακού έρχεται να συνδεθεί με το σκάνδαλο των διαβατηρίων, με τις μεγάλες αναπτύξεις και τη διαπλοκή μεγαλοεπιχειρηματιών, μεγαλοδικηγόρων και πολιτικών από όλο το φάσμα των κομμάτων συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου της βουλής· η δυνατότητα μονοπώλησης της εξουσίας σε στρεβλό κράτος που ελέγχει μέρος των εδαφών της χώρας με το σύνταγμα σε αναστολή, είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη για τη διαπλοκή. Προσφάτως δε και με φόντο τις βουλευτικές εκλογές του 2021, η κυβέρνηση για να ενισχύσει τη δημοτικότητα του κυβερνώντος κόμματος στους ψηφοφόρους του (ακρο)δεξιού τόξου, ταύτισε την πράσινη γραμμή με σύνορα όπως ο Έβρος, και τοποθέτησε τον Φεβρουάριο του 2021 συρματοπλέγματα κατά μήκος της πράσινης γραμμής σε περιοχές που διατείνεται ότι χρησιμοποιούν μετανάστες/πρόσφυγες για να εισέλθουν εντός των εδαφών που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Η πλατφόρμα Ως Δαμέ φαίνεται να στηρίζεται από όλο το φάσμα της αριστεράς στην Κύπρο, κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής. Το Ως Δαμέ είναι ένα κίνημα που επιθυμεί την ανοιχτότητα, ειδικότερα στον κόσμο που μοιράζεται τις ίδιες ανησυχίες και θέλει να διεκδικήσει το δικαίωμα στην αλλαγή κατεβαίνοντας στον δρόμο. Άλλωστε το πλαίσιο του Ως Δαμέ είναι ξεκάθαρο «*Καλούμε οργανώσεις, συλλογικότητες και ομάδες να συνυπογράψουν και να συμπορευθούν μαζί μας. Φοράμε μάσκες, κρατάμε αποστάσεις. Τονίζουμε για άλλη μια φορά πως οι κινητοποιήσεις μας έχουν ξεκάθαρο αντιφασιστικό και ταξικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου εθνικιστικά και θρησκευτικά σύμβολα και συνθήματα δεν είναι ευπρόσδεκτα*».

Η Ως Δαμέ δεν είναι ένας φορέας που θα διεκδικήσει κομμάτι της εξουσίας, αλλά μια πλατφόρμα που προσπαθεί να διεκδικήσει τα προτάγματα από τα κάτω και όχι με τον συστημικό τρόπο, μέσα από τις έδρες του κοινοβουλίου. Φαίνεται ότι καταφέραμε να εκφράσουμε τις ανησυχίες και την οργή ενός σημαντικού κομματιού της κοινωνίας στη σημερινή συγκυρία. Θέλουμε να παρεμβαίνουμε στο πολιτικό σκηνικό μέσω των δράσεών μας και

φαίνεται να το έχουμε επιτύχει σε μεγάλο βαθμό, καθώς καταφέραμε να επηρεάσουμε τον δημόσιο λόγο. Πολλά από τα ζητήματα που έθεσε το Ως Δαμέ, ανάγκασαν θεσμικούς φορείς – την κυβέρνηση και σχεδόν όλα τα κόμματα- να τοποθετηθούν ως επί το πλείστον για να μας επιτεθούν. Το γεγονός ότι οι πιο πρόσφατες δημοσκοπήσεις του κρατικού καναλιού έδειξαν ότι το 45% των ερωτώμενων συμφωνεί με τις διαδηλώσεις Ως Δαμέ, δίνουν ακόμα μεγαλύτερο βήμα, ρόλο και λόγο στην πλατφόρμα.

> *Η ελληνοκυπριακή κοινωνία δεν είναι συνηθισμένη να διαδηλώνει και να διεκδικεί. Το «κρύψε να περάσουμεν» είναι βαθιά ριζωμένο στην αντίληψη τουλάχιστον των μεγαλύτερων ηλικιακά ομάδων. Τα σκάνδαλα που ξεσπούσαν κατά καιρούς ήταν ένα πολύ μικρό μέρος των όσων όλοι γνώριζαν αλλά κανείς δεν μιλούσε για αυτά. Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός ότι για να βγει στη δημόσια σφαίρα το σκάνδαλο των διαβατηρίων (να σημειώσουμε το θέμα είχε τεθεί από κάποιες από τις ομάδες του Ως Δαμέ τουλάχιστον ένα χρόνο προηγουμένως και όλοι το γνώριζαν), έπρεπε να αναδειχθεί από ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία, ενώ τα τοπικά μέσα, χρηματοδοτούμενα από τα τοπικά πολιτικά κόμματα και σε συνεργασία με αυτά, κατηγόρησαν τους ξένους δημοσιογράφους σαν πράκτορες της Τουρκίας, για να ρίξουν στάχτη στα μάτια των «ιθαγενών» για ακόμα μια φορά.*

Μέσα στο κλίμα της εποχής, με την οικονομική κρίση, τα σκάνδαλα με τα διαβατήρια, την υφαρπαγή της γης και τη λεηλασία του περιβάλλοντος, τα σκάνδαλα για σεξουαλική κακοποίηση, το κλείσιμο των οδοφραγμάτων και τη διχοτομική πολιτική που προωθεί η κυβέρνηση, γεννήθηκε το κίνημα Ως Δαμέ. Ο κόσμος που έχει εδώ και καιρό χάσει την ελπίδα του ότι κάποιο κόμμα ή χαρισματικοί ηγέτες θα βρεθούν για να τον σώσουν, είδε μια ομάδα ατόμων να θέτει όλα αυτά τα ζητήματα στη δημόσια σφαίρα και να απαιτεί αλλαγή μέσα από κινηματικές διαδικασίες. Αυτές οι ομάδες του έδωσαν την ευκαιρία να βγει

στον δρόμο και να εκφράσει την αγανάκτησή του για όλα αυτά τα ζητήματα που τον προβληματίζουν.

Ένα από τα θετικά της νέας κοινωνικής κατάστασης που κομίζει το Ως Δαμέ είναι η γέννηση άλλων ομάδων και πρωτοβουλιών, με παράδειγμα τη φεμινιστική πρωτοβουλία της 8ης Μαρτίου, ενώ πολιτικοποιούνται νέα άτομα πιο ριζοσπαστικά. Όσο οξύνονται οι αντιθέσεις και ο κόσμος βιώνει την επίθεση του καπιταλιστικού συστήματος στις ζωές μας, το Ως Δαμέ θα είναι επίκαιρο και θα μπορεί να εκφράζει κομμάτια της κοινωνίας που έχουν αποκλειστεί και αποσιωπηθεί. Δεν μπορούμε να εγγυηθούμε τη συνέχεια του Ως Δαμέ ή να προβλέψουμε τη διάρκειά του, το δεδομένο όμως είναι ότι όσο ο κόσμος συνεχίζει να στηρίζει τόσο θα μπορεί να συνεχίζει και το Ως Δαμέ. Για να συνεχίζει, όμως, να υπάρχει και να πιέζει, πρέπει να συνεχίσει να σχολιάζει θέματα από την επικαιρότητα και την πολιτική κατάσταση, με ριζοσπαστικές ιδέες και οπτικές που το σύστημα δεν επιτρέπει συνήθως να ακούγονται στον δημόσιο λόγο.

Από τη πλευρά μας, ως ομάδα που συμμετέχουμε στη συνέλευση του Ως Δαμέ, θεωρούμε σημαντικό να συνεχιστεί η παρουσία του. Δυστυχώς λόγω της πανδημίας και των περιορισμών δεν έχουμε τη δυνατότητα να συναναστραφούμε με τον κόσμο που συμμετέχει και στηρίζει. θεωρούμε πάντως πολύ σημαντικό το γεγονός ότι στην κυπριακή κοινωνία για πρώτη φορά δημιουργείται μέσω του Ως Δαμέ μια συνειδητοποίηση της διαθεματικότητας των κινημάτων, καθώς βλέπουμε ομάδες με διαφορετικές διεκδικήσεις να συνεργάζονται και να κατεβαίνουν μαζί στον δρόμο. Αυτό ήταν ένα στοίχημα που είχε βάλει το Ως Δαμέ από την πρώτη πορεία. Φαίνεται τώρα για πρώτη φορά στην Κύπρο να γίνεται επιτυχώς ο συνδυασμός στον δρόμο διαφορετικών κομματιών της κοινωνίας με διαφορετικές διεκδικήσεις, με κοινή αφορμή την κρατική αυταρχική πολιτική και την αγανάκτηση που δημιουργήθηκε.

Το αφήγημα East Med και η απόπειρα συντήρησης του στάτους κβο στο Κυπριακό

του Γρηγόρη Ιωάννου*

Το αφήγημα του East Med, μετά και την υπογραφή της διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας-Κυπριακής Δημοκρατίας και Ισραήλ στις 2/2/2020, μπήκε πλέον με τον πιο επίσημο τρόπο στο προσκήνιο σε σχέση με τα ενεργειακά και τους ανταγωνισμούς στην Ανατολική Μεσόγειο. Το ότι ο East Med είναι αυτή τη στιγμή, με τα δεδομένα που έχουμε μπροστά μας, ένα οικονομικά μη βιώσιμο πρότζεκτ δεν είναι το πιο σημαντικό ζήτημα. Ούτε οι τεχνικές δυσκολίες, το υψηλό κόστος κατασκευής, οι ανεπαρκείς ποσότητες φυσικού αερίου και η στόχευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων είναι κρίσιμες παράμετροι σε πολιτικό επίπεδο. Αυτά τα δεδομένα που καθιστούν το όλο πρότζεκτ παράλογο και μη ρεαλιστικό, και που επισημαίνονται από τους πλείστους σοβαρούς αναλυτές, δεν επαρκούν να εξηγήσουν ούτε το τι είναι ο East Med ούτε το γιατί προωθείται.

Ο East Med δεν είναι ένα ενεργειακό πρότζεκτ, ούτε καν αυστηρώς ομιλούντες ένα γεωπολιτικό σχέδιο. Είναι πρώτα από όλα ένα αφήγημα που εξυπηρετεί πρόσκαιρα πολιτικά συμφέροντα των κυβερνήσεων Ισραήλ, Κύπρου και Ελλάδας. Η ιδέα του East Med αναπτύχθηκε με υπόβαθρο την ένταση στις σχέσεις Τουρκίας και Ισραήλ στις αρχές της δεκαετίας του 2010 και την αυξανόμενη ένταση στις σχέσεις Ρωσίας-Δύσης που επέφερε το Ουκρανικό και το Συριακό. Με κάποια αρχική ενθάρρυνση από κύκλους στις ΗΠΑ και κάποια ευρωπαϊκά κονδύλια τέθηκε προς διερεύνηση η πιθανότητα ενός σεναρίου εναλλακτικής τροφοδότησης της Ευρώπης με φυσικό αέριο. Ενώ όμως η ένταση στις σχέσεις Ρωσίας-Δύσης και Τουρκίας-Ισραήλ αποκλιμακώθηκε σε κάποιο βαθμό τα τελευταία χρόνια, και ενώ η κλιματική

αλλαγή σήμανε πλέον πλανητικό συναγερμό θέτοντας σε αμφισβήτηση την συνέχιση της χρήσης ορυκτών καυσίμων σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, αντί η σκέψη για ένα επιπρόσθετο αγωγό φυσικού αερίου να εγκαταλειφθεί, αντίθετα αναβαθμίστηκε ως το βασικό σενάριο.

> *Και για τις 3 κυβερνήσεις, Ισραήλ, Κύπρου και Ελλάδας, ο East Med αποτελεί μια επικοινωνιακή επιτυχία που τις βοηθά να ενισχύσουν την εικόνα τους στην κοινή γνώμη των χωρών τους και να μετατοπίσουν την προσοχή από τρέχοντα εσωτερικά ζητήματα.*

Για την κυβέρνηση Νετανιάχου, τον γεωπολιτικά ισχυρό παίχτη, μοναδικό -εκ των 3 κρατών- ιδιοκτήτη ενός μικρού κοιτάσματος φυσικού αερίου και δημιουργό του όλου αφηγήματος, ένα σημαντικό ζήτημα είναι οι υποθέσεις διαφθοράς για τις οποίες ο Νετανιάχου βρίσκεται ήδη υπό δίωξη. Σε επίπεδο κράτους, το Ισραήλ θεωρεί ότι με τον East Med ως κεντρικό σενάριο θα μπορέσει να διαχειριστεί πιο αποτελεσματικά την ανταγωνιστική του σχέση με την Τουρκία και φυσικά θα συνεχίσει την υφιστάμενη πολιτική αποκλεισμών και περιθωριοποίησης των Παλαιστινίων. Το ελληνικό κράτος από την άλλη, με σειρά ανοιχτών ζητημάτων με την Τουρκία τα οποία δεν τολμά να διαπραγματευτεί και να συμβιβαστεί με το γειτονικό της κράτος, βλέπει τα τελευταία χρόνια με αφορμή την επιδείνωση των σχέσεων Τουρκίας – Δύσης ευκαιρίες μεταβολής των συσχετισμών στην περιοχή. Το αφήγημα του East Med ανεβάζει τους τόνους και λειτουργεί έτσι αποτρεπτικά στην προοπτική διαπραγμάτευσης συμβιβαστικών λύσεων στα ελληνοτουρκικά. Κλειδί στο να μην εξομαλυνθούν οι ελληνο-τουρκικές σχέσεις παραμένει βέβαια η διατήρηση του Κυπριακού άλυτου.

Η κυβέρνηση Αναστασιάδη, παρά το ότι άφησε να νοηθεί μετά την εκλογή Ακιντζί στην ηγεσία της τουρκοκυπριακής κοινότητας το 2015 ότι θα μπορούσε να προχωρήσει σε λύση του Κυπριακού, ήδη από το τέλος του 2016 απέκλεισε εμφαντικά αυτή την προοπτική οδηγώντας σε κατάρρευση τις συνομιλίες και από τότε κάνει ό,τι

είναι δυνατόν για να θάψει την όποια πιθανότητα προς αυτή την κατεύθυνση. Πέρα από τον μικρο-μεγαλισμό που διαχρονικά διέπει τους σχεδιασμούς της ελληνοκυπριακής ελίτ που μονοπωλεί την εξουσία στην Κυπριακή Δημοκρατία, το αφήγημα του East Med λειτουργεί και ως νομιμοποιητικός μηχανισμός για την συντήρηση του στάτους κβο στο Κυπριακό. Ενώ το φυσικό αέριο υποτίθεται θα λειτουργούσε ως καταλύτης για μια συμβιβαστική λύση στο Κυπριακό όπως λεγόταν στις αρχές της δεκαετίας του 2010, σήμερα μετατράπηκε σε εργαλείο παρεμπόδισης της. Μάλιστα ο Νίκος Αναστασιάδης έφτασε να δηλώνει σε δημοσιογραφική διάσκεψη (6/11/2018) ότι οι Τουρκοκύπριοι θα μπορούσαν να μπλοκάρουν τον East Med και άρα δεν θα έπρεπε να απαιτείται η θετική τ/κ ψήφος σε επίπεδο ομοσπονδιακής κυβέρνησης μιας Ενωμένης Κύπρου. Αυτό, πέραν από αμφισβήτηση της πολιτικής ισότητας των δυο κοινοτήτων στην λήψη αποφάσεων πάνω στην οποία κτίστηκε η Κυπριακή Δημοκρατία το 1959 και πάνω στην οποία θα εδραζόταν και η επανίδρυση της ως ομοσπονδία, υποδήλωσε και κάτι άλλο: ότι η διαχείριση του φυσικού αερίου στην περιοχή γύρω από την Κύπρο δεν αφορά τους Τουρκοκυπρίους.

> *Η διατήρηση του στάτους κβο στο Κυπριακό όμως, η οποία εξυπηρετείται με την ένταση που συνοδεύει τους ανταγωνισμούς για τα ενεργειακά στην Ανατολική Μεσόγειο τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά σε επίπεδο ελληνοκυπριακής κοινής γνώμης, δεν είναι απλά υπόθεση των ελληνοκυπρίων.*

Η Τουρκία έχει και την στρατιωτική ισχύ και την διεθνή πολιτική κατανόηση και επαρκή νομικά ερείσματα με τα οποία μπορεί να μεταβάλει καταστάσεις στην Κύπρο και να αντιμετωπίσει απόπειρες αποκλεισμού της από το ενεργειακό παιχνίδι στην Ανατολική Μεσόγειο. Ήδη από τις αρχές του 2018 έχει ουσιαστικά μπλοκάρει το ενεργειακό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας με την εκδίωξη της Ιταλικής εταιρείας ΕΝΙ από αδειοδοτημένο οικόπεδο στα νοτιοανατολικά της Κύπρου ενώ το 2019 προχώρησε σε δική της γεώτρηση στα νοτιοδυτικά της Κύπρου με σχεδόν ανύπαρκτες διεθνείς αντιδράσεις. Η Τουρκία πέραν από μεγάλη χώρα με μεγάλο πληθυσμό και μεγάλη ακτογραμμή

είναι επίσης σήμερα μια ενισχυμένη περιφερειακή δύναμη και αυτό τυγχάνει διεθνούς αναγνώρισης. Το «στρίμωγμα της Τουρκίας» που υπονοείται ή λέγεται στη δημόσια συζήτηση στην Ελλάδα και στην ελληνοκυπριακή κοινότητα μπερδεύει την επιθυμία με την πραγματικότητα. Στην ουσία το αφήγημα του East Med, ως ρητή δήλωση παράκαμψης της Τουρκίας από τα ενεργειακά της περιοχής, ουσιαστικά σηκώνει τον πήχη του ανταγωνισμού και διευρύνει το εύρος του διεθνώς κατανοητού ή ανεχτού πεδίου δράσης της Τουρκίας.

Το αφήγημα του East Med με άλλα λόγια είναι ένας τυχοδιωκτισμός που κουβαλά το ρίσκο της στρατιωτικής έντασης, μέσα από την κούρσα εξοπλισμών που υποθάλπει, χωρίς να ενέχει καμιά θετική προοπτική. Αν η εξόρυξη των υδρογονανθράκων απειλεί το περιβάλλον, η στρατιωτικοποίηση των ανταγωνισμών βάζει και την πολεμική σύρραξη στο φόντο. Ο κίνδυνος αφορά όλους τους λαούς της περιοχής αν δεν υπάρξουν ανατροπές στους υφιστάμενους σχεδιασμούς. Η Κύπρος, σε τέτοια περίπτωση λόγω εύθραυστων ισορροπιών, ιστορίας και γεωγραφίας θα βρεθεί στο μάτι του κυκλώνα.

*Ο Γρηγόρης Ιωάννου είναι πολιτικός κοινωνιολόγος και συγγραφέας του βιβλίου «ο Ντενκτάς στον νότο: η κανονικοποίηση της διχοτόμησης στην ελληνοκυπριακή πλευρά», Εκδόσεις Ψηφίδες 2019.

Η Κυπριακή Δυστοπία

Νώντας Σκυφτούλης

*Ο λόγος γραφής του κειμένου είναι επειδή οι σύντροφοι της *Συσπείρωσης Ατάκτων* πήραν μια σοβαρή θέση στο Ζήτημα όπου διατυπώνουν την δικοινοτική-διζωνική ομοσπονδία και μας επιτρέπουν να επαναπροσδιορίσουμε συνολικά τη στάση μας

(https://syspirosiatakton.org/ne-re-omospondia/).

Αυτοδιάθεση, Ανεξαρτησία, Ένωση, Τακσίμ, Ευκταίο-Εφικτό, είναι λέξεις που ακούγονταν όλα αυτά τα χρόνια στην Κύπρο σαν προπέτασμα καπνού και σαν καταφύγιο «ηθελημένης» στρατηγικής ανεπάρκειας διότι πέρα των άλλων καμιά από αυτές τις λέξεις δεν εννοούνταν. Παρ'όλα αυτά συγκρότησαν το λεξιλόγιο της κυπριακή δυστοπίας και μετέτρεψαν τον λόγο σε ομιλούν εργαλείο.

Αυτή η δυστοπία είχε θεϊκή προέλευση και ξέρετε γιατί; Διότι ανατέθηκε στην Εκκλησία η διαχείριση του Κυπριακού από την αρχή της γένεσης του σύγχρονου Κυπριακού κράτους.

Μέχρι τότε ξέραμε ότι οι εθνοκρατικές, εθνικοαπελευθερωτικές, εθνικές γενέσεις γίνονταν ενάντια στους Βασιλιάδες και στη συγκυβερνώσα Εκκλησία. Να πούμε για τον Γκαριμπάλντι είναι πολύ ευρωπαϊκό το ταπεραμέντο αλλά και στα βαλκάνια και στην Ελλάδα ακόμα, όπου χρειάστηκε, είχαμε γκαριμπαλντίνους είτε δεξιούς-κεντρώους είτε αριστερούς. Μόνη εξαίρεση η Κύπρος. Αυτό είναι ένα στοιχείο της κυπριακής δυστοπίας το οποίο πολλαπλασιάζεται από το γεγονός ότι η ίδια η Εκκλησία έθαψε την Κύπρο κάτω από τις πέτρες του ΑΝΑΘΕΜΑΤΟΣ (1915), που σκόρπιες υπάρχουν ακόμη στο πεδίο του Άρεως, προτιμώντας μαζί με το Βασιλέα (Κωνσταντίνος Α!) τη συμμαχία με τον Γερμανό καίσαρα ενάντια στον Βενιζέλο και τους Αγγλογάλλους που έδιναν απλόχερα την Κύπρο στον μελλοντικό σύμμαχο.

Τι πιο φυσιολογικό για μια Εκκλησία να συμμαχήσει με τον πρώην αντιπρόσωπο του θεού στη γη και μετέπειτα ελέω λαό. Παρόλα αυτά εξακολουθεί να θεωρείται εθνική(!!!) δομή.

Το 1947-48 συγκροτήθηκε με εκκλησιαστική πρωτοβουλία το Εθναρχικό Συμβούλιο το οποίο έβαλε μπροστά το ζήτημα της Ένωσης με τη «μητέρα πατρίδα» αφού πρώτα επέλεξε να θέσει εκτός συμβουλίου το ΑΚΕΛ -παρόλο που ήταν με την Ένωση και είχε το 1/3 του λαού- λόγω ιδεολογικών διαφορών, για να υποδηλώσει τον αντικομουνιστικό χαρακτήρα της υπόθεσης Ένωσης

που αναλαμβάνει να διαχειριστεί. Ταυτόχρονα με το πρόταγμα της Ένωσης εκτόπιζε από τη διαδικασία και το 1/5 των κατοίκων του νησιού που ήταν οι Τουρκοκύπριοι.

Όλα αυτά έγιναν με πρωτοβουλία του Μακαρίου, ακόμα και το Δημοψήφισμα, θεωρώντας τα βουλές του θεού ή στη χειρότερη περίπτωση φυσιολογικές απόρροιες ενός ελληνοχριστιανικού φαντασιακού. Το λέμε έτσι για να εξηγήσουμε τη μετέπειτα αλλαγή, σχεδόν ριζική, του Μακάριου όταν αντελήφθη τη δυστοπία της μεθόδου. **Ότι δηλαδή χωρίς Γκαριμπάλντι και χωρίς τον παραμερισμό της Εκκλησίας μόνο προτεκτοράτο γίνεται και όχι «ανεξάρτητο» κράτος.** Ο Γκαριμπάλντι άνοιξε διάπλατα την αγκαλιά του στον Μπακούνιν αλλά και οι εδώ «γκαριμπαλντίνοι» κάπως «αντίστοιχα» λειτουργούσαν με τους περιορισμούς των Βαλκανικών φαντασιακών. Στην Κύπρο η Ένωση από την αρχή καθιερώθηκε σαν μοναδική προοπτική και σε αυτήν βρήκε καταφύγιο ό,τι πιο παρακρατικό εθνικιστικό, αντικομμουνιστικό στοιχείο από την Κύπρο και τον Ελλαδικό χώρο προδιαγράφοντας τη συνέχεια και το τέλος. Φυσικά με προδοσία και αίμα.

Η επιλογή της Ένωσης ως πρόταγμα «εθνικής ολοκλήρωσης» δεν ήταν καινούργιο αλλά είχε επαναληφθεί δύο φορές με «επιτυχία» για τη Σάμο και την Κρήτη. Με ποιους όρους όμως και με ποιους πρωταγωνιστές;

Στη Σάμο (1912) συνέβη με συγκροτημένη εθνικοδημοκρατική πρόταση, με ένοπλη παρέμβαση (σχεδόν εμφύλιο) και με ευμενές διεθνές πολιτικό περιβάλλον. Και η Σάμος είχε την προνομία από την οθωμανική αυτοκρατορία να μην κατοικηθεί από μουσουλμάνους. Ένας από τους ηγέτες υπήρξε ο Σοφούλης (Σύμφωνο Σοφούλη-Σκλάβαινα) αντικομουνιστής μεν (πρωθυπουργός εμφυλίου) αλλά όχι μόνο αυτό.

Στην Κρήτη ένα χρόνο αργότερα μέσα από συχνές εξεγέρσεις, με καθοριστική συμβολή αστών ηγετών της Κρήτης και με πρόταση πολιτική εθνικοδημοκρατική πραγματοποιήθηκε η Ένωση. Δεσπόζουσα πολιτική μορφή ο Βενιζέλος που έγινε όχι μόνο πρωθυπουργός όλου του Ελληνικού κράτους αλλά και «εθνάρχης».

Και αυτός αντικομουνιστής αλλά όχι μόνο.

Δύο παραδείγματα, καμία σχέση με την Κύπρο.

Εκεί ήταν ένα το πολιτικό πρόταγμα, η Ένωση, απογυμνωμένο όμως από τα αναγκαία και επαρκή και αυτός είναι ο λόγος που δεν μπορούσαν να ξεγελάσουν κανέναν σε διεθνές επίπεδο. Γρήγορα η Εθναρχία και οι Ενωτικοί βρέθηκαν αντιμέτωποι με την καχυποψία όλου του αντιαποικιακού κινήματος που αναπτυσσόταν ραγδαία εκείνη την περίοδο. Η Αυτοδιάθεση-Ανεξαρτησία που πετάχτηκαν ως συνοδευτικά δεν ήταν δυνατό να άρουν την καχυποψία απέναντι, όχι μόνο σε έναν Μπεν Μπελά ή σε έναν Κάστρο αλλά ούτε από τον Νάσερ και τον Νεχρού. Διότι αντιαποικιακός αγώνας σημαίνει ενότητα όλης της κοινωνίας ενάντια στους αποικιοκράτες ενώ το αίτημα της Ένωσης δια μέσου της αυτοδιάθεσης απέκλειε από τον αγώνα το 20% του νησιού και ένα άλλο τόσο σε κατάσταση εξαίρεσης (τους αριστερούς). Η Ένωση λοιπόν και η αυτοδιάθεση έβγαζαν τον αγώνα από τα κάτω και τον μετέτρεπαν σε αγώνα κρατικής διαβούλευσης.

Σε όλα αυτά αλλά και σε όσα ακολούθησαν ήταν παρών ο Μακάριος. Με αυτόν τον τρόπο η Ένωση βρήκε όπως ήταν επόμενο την αντίστοιχη απάντηση Τακσίμ (διχοτόμηση) και ο διαχωρισμός θεσμοποιείται και μονιμοποιείται. Η αυτοδιάθεση-ένωση από τη μια μεριά, το Τακσίμ από την άλλη. Αντί για προσέγγιση των δύο κοινοτήτων ενισχύεται ο διαχωρισμός. Στη συνέχεια όλα τα βήματα γίνονται στην κατεύθυνση αυτή. Συγκροτείται η ΕΟΚΑ και βρίσκει έναν αρχηγό που της αντιστοιχεί. Έναν άνθρωπο που γλύτωσε τυχαία στα Δεκεμβριανά στη μάχη του θησείου. Τον Γρίβα. Εδώ κανονικά έπρεπε να έχει σταματήσει κάθε συζήτηση διότι οι προθέσεις πλέον είναι ξεκάθαρες όσο ξεκάθαρες μπορεί να είναι σε μια δυστοπία. Και ενώ το ΑΚΕΛ συνεχίζει να υποστηρίζει την Ένωση δέχεται τις δολοφονικές επιθέσεις της ΕΟΚΑ εκτελώντας και ακελίτες και Τουρκοκύπριους συνδικαλιστές. Δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία για το πού το πήγαινε η ΕΟΚΑ. Διαμέσου της Εκκλησίας συνωθούνται φασιστικά, αντικομμουνιστικά, παρακρατικά στοιχεία και με προτάγματα εξόντωσης και απομόνωσης Τουρκοκυπρίων και κομμουνιστών,

εφαρμόζουν την ΕΝΩΣΗ επί του πρακτέου. Και για να μην υπάρξει αμφιβολία για τις προθέσεις του αρχηγού (Γρίβα) το 1971 κατασκεύασε την ΕΟΚΑ Β για να δολοφονήσει τον Μακάριο αλλά και την Κύπρο. Λίγα χρόνια αργότερα όλες οι εθνικές παρακρατικές προσδοκίες πραγματοποιήθηκαν με την εισβολή του τούρκικου στρατού, την καταστροφή, την κατοχή.

Αυτό ήταν συνολικά το πολιτικό υποκείμενο που φιλοδοξούσε να πραγματοποιήσει το σύνθημα της Ένωσης. Αν δεν ήταν ο Μακάριος θα είχε κλείσει πιο νωρίς και πιο καταστροφικά το Κυπριακό. Αν και ο ίδιος νομιμοποίησε και συγκρότησε το αρχικό αυτό πλαίσιο και ο ίδιος προβόκαρε συνειδητά κάθε λύση για την επίτευξη της ανεξαρτησίας. Κι αν ακόμα είχε «αγνές» προθέσεις αργά «αντιλήφθηκε» τι σημαίνει και πώς παλεύεται η ανεξαρτησία, την οποία και δεν είχε στα αρχικά πλάνα. Όταν το κατάλαβε ήρθε σε σύγκρουση με την ιεραρχία της Εκκλησίας της Κύπρου αλλά και με όλον τον εθνικιστικό παρακρατικό συρφετό. Φυσιολογικό.

Στις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου δίνεται η ανεξαρτησία την οποία δεν ζητά κανένας και κυρίως οι ΕΚ. Από την πρώτη μέρα ο Μακάριος, δέσμιος του παρακρατικού και εθνικιστικού παραληρήματος, υποσκάπτει τους όρους της συμφωνίας απροκάλυπτα και δημιουργείται η επόμενη δεκαετής εμφύλια σύρραξη με ένοπλες συγκρούσεις από φορείς παρακρατικών ομάδων. Το Κυπριακό φεύγει από την Κύπρο και διαβουλεύεται στις αίθουσες του ΝΑΤΟ, στα υπόγεια του χουντικού ΓΕΣ, στα γραφεία στρατοκρατών της Τουρκίας και αλλού όπου προετοιμάζεται ο Πόλεμος. Ο εμβληματικός Μακάριος μέσα σε αυτή τη δίνη μιας άνευ προηγουμένου δυστοπίας αντιλαμβάνεται την απειλή αλλά είναι αργά και φτάνει την κατάσταση μέχρι την κρίση των πυραύλων λίγα χρόνια μετά την αντίστοιχη στην Κούβα (1965, αγορά SS20 μετά τον βομβαρδισμό από την τουρκική αεροπορία).

Το «ευκταίο και το εφικτό» δεν σώζει την κατάσταση. Έκτοτε οι παρακρατικοί παραστρατιωτικοί χουντικοί που απέκτησαν απολύτως την εξουσία στην Ελλάδα με έναν στόχο ανέπνεαν. Πώς θα δολοφονήσουν τον Μακάριο, πώς θα ανατρέψουν το Σύνταγμα της Κύπρου, δηλαδή πώς με άλλα λόγια θα εισβάλλει ο τουρκικός

στρατός στην Κύπρο. Είναι η νομοτέλεια του εθνικισμού που όσο πιο καθυστερημένος είναι τόσο πιο καταστροφικό είναι το αποτέλεσμα της δράσης του για το έθνος που επικαλείται.

Αυτή η υπόθεση (Κυπριακό) θα προχωρήσει μόνο και εφόσον γίνει καθολικά αποδεκτή η πιο κάτω διαπίστωση και όποιος αδυνατεί να την αποδεχτεί βρίσκετα απέναντι στην Κυπριακή κοινωνία και μάλιστα ορκισμένος εχθρός της. **Στην Κύπρο έγινε αυτό που γίνεται πάντα και παντού. Ο εθνικισμός σαν σαράκι κατέφαγε όλο το σώμα της κοινωνίας και την οδήγησε στον διαχωρισμό, στον διαμελισμό, στον πόλεμο και όσο παραμένει κυρίαρχη ιδεολογία, τρομοκρατώντας ιδεολογικά και πολιτικά, καμιά λύση δεν είναι ούτε εφικτή ούτε ευκταία.** Αυτή η διαπίστωση είναι όρος συγκρότησης της κυπριακής συνείδησης.

Αφήνουμε πίσω μας τη θανατοπολιτική του εθνικισμού και με επιθετικό τρόπο αλλά και με πολύμορφο αγώνα, θα προσθέσω εγώ, περνάμε στην επιλογή της ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ως αναγκαίο όρο για την επαναδημιουργία κοινωνικού δεσμού αλλά και ως επαρκή συνθήκη για το άνοιγμα της συζήτησης του κοινωνικού προβλήματος της κυπριακής κοινωνίας στο σύνολό της. Ταυτόχρονα, αυτός ο φεντεραλισμός οφείλει να αποτελέσει το πρόταγμα συγκρότησης της κυπριακής κοινωνίας και συνείδησης, το οποίο θα διαχυθεί σε όλους τους τομείς της κοινωνικής οργάνωσης. Σε αυτή την προοπτική είμαστε διαθέσιμοι για όλα όσα αυτή επιτάσσει. Σε αυτή την κατεύθυνση δεν θα είναι μόνοι τους οι Κύπριοι. Η μοναξιά παράγεται και ενισχύεται από την Κρατική διαβούλευση-ανάθεση και όχι από την κοινωνική συνεύρεση και συμμετοχή.

Από την άλλη μεριά, στον εθνοκρατισμό του τουρκικού κράτους και τα προβλήματα που απορρέουν από αυτή την ουτοπική προοπτική της «ομοιογένειας» του, υπάρχουν αξεπέραστα και άλλης διάστασης προβλήματα. Στην Κύπρο για παράδειγμα, όσο περισσότερος είναι ο εποικισμός τόσα περισσότερα ΝΕΒΡΟΖ (γιορτές Κούρδων απαγορευμένων στην Τουρκία) γίνονται. Αλλά και παρά τη στρατιωτική παρουσία η κοινωνία των ΤΚ δεν έπαψε να εξεγείρεται και να αντιστέκεται και με πολλαπλούς τρόπους να απαιτεί έξοδο από την καθεστωτική εθνικιστική αδιαλλαξία

της μεγάλης περίφραξης.

Αφήνουμε εδώ τη *Συσπείρωση Ατάκτων* με την υπόσχεση ότι αυτή τη φορά θα είμαστε παρόντες:

«Οι διαδηλώσεις των Τουρκοκυπρίων το 2011, το κίνημα του Occupy μεταξύ 2011-12 τζαι πολλές κοινές αντιμιλιταριστικές, εκπαιδευτικές τζαι περιβαλλοντικές δράσεις εκρατήσαν τες γέφυρες της επανένωσης ανοικτές. Σήμερα βρισκούμαστε στο μέσο διαπραγματεύσεων για την επίλυση του Κυπριακού τζαι ενδεχομένως λλίο πριν που μια πολλά κρίσιμη στιγμή, που εννά οδηγήσει είτε σε ένα ναυάγιο, είτε σε ένα προτεινόμενο σχέδιο που εννά τεθεί σε δημοψήφισμα. Εμείς θεωρούμε πως έχουμε ευθύνη να πάρουμε θέση δημόσια απέναντι στους αντιομοσπονδιακούς τζαι να υποστηρίξουμε την ομοσπονδιακή επανένωση.

Πιστεύκουμεν πως η πολιτική επίλυση του κυπριακού προβλήματος στη βάση της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας (ΔΔΟ) εν παραπάνω που απαραίτητη. Η ιστορική αποτυχία του ενιαίου κράτους με την επιβολή της πλειοψηφίας πάνω στη μειοψηφία στη βάση εθνοτικών κριτηρίων εν ένα αδιέξοδο που όξυνε την αντιπαράθεση των.

Προφανώς, μετά τη λύση έν τζαι ννα περάσουμε σε μια μετα-κρατική κατάσταση. Εννά συνεχίσουμεν να ζιούμεν σ’ ένα κράτος, που εννά λειτουργεί μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα, εννά καλείται να ανταποκριθεί μέσα σε συγκεκριμένες γεωπολιτικές συνθήκες τζαι εννά χρησιμοποιεί ούλλους τους μηχανισμούς που έσσει στη διάθεσή του για να επιβάλει την εξουσία του στο εσωτερικό του. Ξέρουμε ότι εννά χρειαστεί να δώσουμε αγώνες ενάντια στες πολιτικές τόσο του κεντρικού κράτους όσο τζαι των κρατιδίων. Τζαι εννά το κάμουμε, ούλλες τζαι ούλλοι μαζί πιον.»

Κύπρος: Αναγκαιότητα μιας Δι-εθνοτικής Εκπαίδευσης

Γιώργος Ζήκας

Η εκπαιδευτική πολιτική όλων των κρατών τονίζει τη μονοκουλτούρα, ενισχύει τον εθνοκεντρισμό και διαστρεβλώνει τα γεγονότα. Και στην Κύπρο η εκπαίδευση είναι αρκούντος εθνοκεντρική.

Οι δύο χαλαρές **εθνότητες** μέσα από καχυποψία, εισαγωγή της ιδέας του έθνους, συγκρούσεις, αδιέξοδα συνομιλιών κατάντησαν ρατσιστικές και εχθρικές μεταξύ τους **εθνικότητες**. Το ελληνικό σχολείο από τη μια και το τουρκικό από την άλλη (με τις διαφορές τους) κυριαρχούνται από το «ηρωικό» παρελθόν και τη θρησκεία, προσπαθούν να εξυπηρετήσουν εθνικά συμφέροντα, υποβαθμίζουν τους συγκάτοικους, καλλιεργούν τη ξενοφοβία και ανασφάλεια και θεμέλιοι λίθοι της εθνικής ταυτότητας αναδεικνύονται, εκτός των άλλων, η συνέχεια, η ομοιογένεια και η ανωτερότητα.

Η εκπαίδευση αποτελεί σημαντικό μέσο για αλλαγή νοοτροπιών κι αν λάβουμε υπόψη και τον διεθνή πλέον ανταγωνισμό, η απομάκρυνση της εκπαίδευσης από εθνικιστικές πρακτικές κρίνεται ως επείγουσα αναγκαιότητα. Για άμβλυνση του εθνικισμού και ρατσισμού μέσω της εκπαίδευσης απαιτείται η γνωριμία του σύνοικου, αλλά πρωτίστως η κριτική τοποθέτηση απέναντι στις αδυναμίες και των δύο και στην προσφορά τους στην ειρήνη και στην κοινωνική δικαιοσύνη. Δηλαδή, να μάθει ο μαθητής να βλέπει τον κόσμο με τα μάτια του άλλου.

Μια παρόμοια ανατροπή στην εκπαίδευση θα βοηθήσει τους μαθητές να προβληματίζονται για τις αιτίες που διαμόρφωσαν τις προκαταλήψεις τους και για τις αιτίες που ο σύνοικος πολιτισμός διαφέρει από τον δικό τους. Θα διερωτώνται αν ο εθνικισμός επιτέλεσε πλέον την όποια ερμηνεία της σχέσης των

δύο εθνοτήτων και σιγά σιγά θα αντιληφθούν ότι κι αυτός είναι ανθρώπινη κατασκευή και εξακολουθεί να αποτελεί άγρια στρατηγική για διατήρηση ή απόκτηση του πλούτου και του ελέγχου. Ταυτόχρονα θα αναζητούν τους λόγους που πολλοί επιχειρηματίες (ιστορικά αποτελούσαν τον προπομπό του εθνικισμού), η συνακόλουθη πολιτική και η εκκλησία αντιστέκονται στην ενοποίηση της Κύπρου.

Στην άμβλυνση της βαθιάς έλλειψης εμπιστοσύνης θα βοηθούσε αν στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο συμπεριλαμβανόταν η μελέτη ανακατανομής εξουσίας και πλούτου καθώς και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Δηλαδή, η προσπάθεια για ένα ειρηνικό κράτος να επιχειρηθεί ταυτόχρονα με την **άμβλυνση των ταξικών διαφορών, η οποία θα αποτελέσει το όχημα εμπιστοσύνης των δύο κοινοτήτων και όλων των κατοίκων του νησιού.** Έτσι οι μαθητές μας, ως ενήλικες, θα αναθεματίζουν κάθε διάκριση, θα συμβάλλουν σε μια κοινωνία ευημερίας και θα προστατεύουν το πολυεθνικό κράτος και τη δημοκρατία.

Η προσπάθεια πρέπει να ενταθεί στο Νηπιαγωγείο και Δημοτικό όπου οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα δεν έχουν παγιωθεί. Επίσης, η αναδόμηση αυτή δεν θα αποδώσει αν εισαχθεί στα σχολεία ως αλλαγή ρουτίνας. Απαιτείται ριζική θεραπεία, η οποία θα έχει αποτελέσματα μόνο αν εμποτιστεί κάθε πολιτική, μέσο και πρόσωπο που σχετίζονται με το σχολείο σε μια δικοινοτική και αντιρατσιστική άποψη, από την Καρπασία έως τη Λεμεσό.

Χρονοβόρα διαδικασία θα πουν η πλειοψηφία των πολιτικών και πολλοί εκπαιδευτικοί. Πράγματι, παρόμοια αναίμακτη ανατροπή δεν μπορεί να διαρκέσει λιγότερο από 15 χρόνια (απαιτούμενο διάστημα για να αλλάξει η σκέψη). Πέρασαν 70 χρόνια από το 1950 και 130 χρόνια από την εισαγωγή του ελληνικού εθνικισμού (80 του τουρκικού). **Είστε ευχαριστημένοι και περήφανοι για αυτά που εξακολουθούν να συμβαίνουν γύρω μας;** Με απλά μαθηματικά, η αναδόμηση της εκπαίδευσης θα μας κοστίσει το ένα εκατοστό του χρόνου, χρήματος, ανθρωπίνων ζωών, κ.ά., τα οποία αφαίμαξε (μέχρι τώρα) το ζεύγος εθνικισμός – ρατσισμός.

Σίγουρα δεν έχουμε τα εργαλεία (πώς να τα έχουμε;). Θα πρέπει να καταφύγουμε σε συνεργασίες (μάλλον όχι από τις «μητέρες πατρίδες»). Το κόστος θα είναι ελάχιστο συγκριτικά με τη γραμμή του αίματος και την κοινωνική αστάθεια που θα συνεχίσουν να αφήνουν πίσω τους ο εθνικισμός, ο ρατσισμός και οι κοινωνικές διακρίσεις.

Λεμεσός, Μάρτης 2017.

Κύπρος: Στα Γρανάζια του Διεθνούς Κεφαλαίου και του Εθνικισμού

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ:

Δεκατρία χρόνια μετά την απόρριψη του σχεδίου Ανάν για την επανένωση της Κύπρου, γινόμαστε θεατές ενός κύκλου διαπραγματεύσεων για τον ίδιο σκοπό. Για άλλη μια φορά οι εθνικιστικές εμμονές, κυρίως από πλευράς της ελληνικής κυβέρνησης αλλά και της τουρκικής, στέκονται εμπόδιο στην προοπτική της επανένωσης.

Για περισσότερα από εξήντα χρόνια η Κυπριακή κοινωνία ζει πάνω σε μια διακοπτόμενη γραμμή στα κενά της οποίας διαρκώς τραυματίζεται. Αυτή η βασανιστική διάρκεια δημιουργεί μια ψυχολογία απογοήτευσης και αμηχανίας στους ανθρώπους. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο δημόσιος χώρος καταλαμβάνεται σχεδόν ολοκληρωτικά από το πολιτικό σύστημα, από τη θρησκευτική ιεραρχία και από την κεφαλαιουχική δραστηριότητα. Στο μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νησιού, στη Λευκωσία, δεν υπάρχουν πλατείες όπως δεν υπάρχουν στη πραγματικότητα και Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Οι μπάρες του διαχωρισμού δεν χωρίζουν δύο έθνη αλλά δύο τεχνητούς κόσμους. Ένας περίπατος και στα δύο μέρη της οδού Λήδρας στη Λευκωσία αρκεί για να το διαπιστώσουμε. Οι μπάρες χωρίζουν δύο διαφορετικές οικονομικές πραγματικότητες που η πιο φτωχή αγωνιά να φτάσει την πιο πλούσια ενώ ο εθνικός διαχωρισμός φαίνεται μόνο σε σύμβολα των δύο επικυρίαρχων ξένων χωρών. Το εθνικό φαντασιακό στην ελληνοχριστιανική και στην τουρκοϊσλαμική εκδοχή του, έχει να κάνει με μια εθνοκρατική πραγματικότητα ξένη προς τα ιδιαίτερα τοπικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά -η multi παραδοσιακή αρχιτεκτονική είναι ένα καλό παράδειγμα που ενισχύει αυτή τη διαπίστωση. Αυτό το πρόβλημα ίσως έχει τις ρίζες του στην εποχή κατά την οποία επιχειρείται η συγκρότηση ανεξάρτητου Κυπριακού έθνους-κράτους, στην εποχή δηλαδή της εξόδου από το Βρετανικό αποικιακό καθεστώς.

Το γεγονός ότι η συγκρότηση του εν λόγω έθνους-κράτους δεν ολοκληρώθηκε ποτέ δεν σημαίνει πως πρέπει να γυρίσουμε στο παρελθόν για να πετύχουμε την επανένωση των δύο κοινοτήτων. Ο φεντεραλισμός μπορεί να διατρέξει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας έξω από τις εθνοκρατικές αντιλήψεις.

Το 2004, λίγο μετά το δημοψήφισμα στην Κύπρο για την επανένωση βάσει του σχεδίου Ανάν, δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό contAct, τεύχος 7 τρία κείμενα συντακτών του υπό τον γενικό τίτλο “ΚΥΠΡΟΣ: σκόνη τα δόντια μέσα στα σύκα”.

Εν όψει της σημαντικής εκδήλωσης που διοργανώνεται στο Nosotros στις 27/1/2017 από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας και τη Συσπείρωση Ατάκτων της Λευκωσίας, αναδημοσιεύουμε σταδιακά τα τρία αυτά κείμενα στη ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ. Προσδοκούμε στο άνοιγμα ενός διαλόγου που θα σπάσει το κέλυφος του εθνοκεντρισμού στην κατεύθυνση της επαναδημιουργίας του δημόσιου χώρου στην Κύπρο από τις ίδιες τις τοπικές κοινότητες, από την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της.

Το ακόλουθο κείμενο πρωτοδημοσιεύτηκε στο περιοδικό contAct, τεύχος 7, καλοκαίρι 2004:

Κύπρος: Στα Γρανάζια του Διεθνούς Κεφαλαίου και του Εθνικισμού

Γιώργος Παπαχριστοδούλου

Χωρίς αμφιβολία το σχέδιο Ανάν αποτελεί ένα εξουσιαστικό κατασκεύασμα από έναν κουρελιασμένο διεθνή οργανισμό, όργανο στα χέρια του υπερεθνικού κεφαλαίου, των πολυεθνικών και των διεθνών οικονομικών και πολιτικών ελίτ, ιδίως της αμερικανικής και κατά δεύτερο των ευρωπαϊκών.

Ως τέτοια κατασκευή δεν θα μπορούσε παρά να στηρίζεται και να προωθεί τα απώτερα γεωστρατηγικά συμφέροντα αυτών που υπηρετεί, χρησιμοποιώντας το μανδύα της «διεθνούς νομιμότητας» και του «σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και παράλληλα να συγκροτεί το μοντέλο με το οποίο οικοδομείται ένας σχεδιασμός επίλυσης των συγκρούσεων στην ευρύτερη περιοχή, από την Παλαιστίνη ως το Ιράκ.

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου από μόνη της υπενθυμίζει κάτι τέτοιο: διαθέτει βρετανικές βάσεις, βρίσκεται στο άκρο της ανατολικής Μεσογείου, άρα μπορεί να αποτελέσει τη γέφυρα για ΕΕ και ΗΠΑ στην επέκταση της κυριαρχίας τους στις παρυφές του αραβικού κόσμου, συνορεύει με την Τουρκία, στρατηγική σύμμαχο των ΗΠΑ και πιθανώς αυριανό εταίρο τους στην ΕΕ, συγγενεύει με την Ελλάδα, χώρα με αυτοδύναμο κεφάλαιο-«πολιορκητικό κριό» στα Βαλκάνια, στην απέναντι ακτή της πρόκειται να περάσουν οι αγωγοί του πετρελαίου ενώ το νησί είναι οικονομικός παράδεισος τόσο για παρασιτικές δραστηριότητες, όπως το ξέπλυμα χρημάτων όσο και για τουριστικές επενδυτικές δραστηριότητες. Από μόνα τους αυτά αρκούν, εδώ και αιώνες, να την καταστήσουν σημαντικό παράγοντα στους σχεδιασμούς για τον έλεγχο της περιοχής. Ας θυμηθούμε ότι τον καιρό του Ψυχρού πολέμου όταν οι ακροδεξιές παραστρατιωτικές ομάδες, αμφοτέρων των κοινοτήτων, Οργάνωση και ΤΜΤ, διατηρούσαν άμεση επαφή με το δίκτυο των λεγόμενων Γκλάντιο, στα πλαίσια της επιχείρησης «Κόκκινη Προβιά» των Αμερικανών για την ανάσχεση του «κομμουνιστικού κινδύνου».

Επιπλέον η Κύπρος διαθέτει και κάτι άλλο: δύο κοινότητες οι οποίες τα τελευταία πενήντα χρόνια χωρίστηκαν και ποτίστηκαν από το εθνικό μίσος η μία για την άλλη ξεχνώντας ότι επί αιώνες συμβίωναν αρμονικά μεταξύ τους. Είναι ακόμη χώρα με «μητέρες-πατρίδες» που και οι δυο, αφενός αποζητούν να κερδίζουν μία παραπάνω σπιθαμή εδάφους εκμετάλλευσης για να ικανοποιήσουν τις εθνικές τους ορέξεις και αφετέρου φιλοδοξούν να ενισχύσουν το ρόλο τους στην παγκόσμια σκακιέρα, ζητώντας όλο και μεγαλύτερο μερίδιο από την πίτα του παγκοσμιοποιημένου κέρδους και των κοινωνικών ανισοτήτων.

Είναι χαρακτηριστικό της εξουσίας να θέτει διλήμματα και η ίδια να τα «επιλύει» διαιωνίζοντας την κυριαρχία της, παρέχοντας την ψευδαίσθηση της απόφασης στους υπηκόους. Αυτό συνέβη και στην περίπτωση του σχεδίου Ανάν το οποίο παρουσιάστηκε ως η μοναδική λύση για την ειρήνη, έστω και σε καθεστώς αναπαραγωγής των κοινωνικών ανισοτήτων. Ας αναρωτηθούμε κάτι απλό: ποιος ήταν εκείνος που έφτιαξε το σχέδιο και από ποιον ξεκίνησε το πρόβλημα που έγινε ανέκδοτο στα χείλη όλων. Το ερώτημα είναι μάλλον ρητορικό. Καμία άμεση συμμετοχή δεν είχαν οι δύο κοινότητες στο σχέδιο λύσης του Κυπριακού, παρά μόνο μέσα από τους πολιτικούς τους αντιπροσώπους, αυτούς αποφασίζουν για κείνους χωρίς αυτούς. Και φυσικά τα διεθνή πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα και οι σχέσεις της ελληνικής και της τουρκικής εξουσίας ήταν εκείνα που έβαλαν τη σφραγίδα τους στο σχέδιο, σε ένα αδιάκοπο διπλωματικό παιχνίδι ανταλλαγής συμφερόντων.

Μέσα από το δίλημμα του ναι ή του όχι στο σχέδιο Ανάν αναδείχτηκε εκ νέου η κουβέντα γύρω από την παγκοσμιοποίηση, την αποδοχή ή απόρριψή της. Οι τοποθετήσεις στην Ελλάδα δεν θα μπορούσαν παρά να αναπαράγουν και να ενισχύσουν αντίστοιχες θέσεις, όταν από τα μέσα της δεκαετίας του ’90 τέθηκε, περισσότερο εμφατικά, η στάση μας απέναντι στην επελαύνουσα παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου. Στη μία πλευρά οι «πατριώτες» και υπερασπιστές της εθνικής κυριαρχίας, για να μη χαθεί η «εθνική μας ταυτότητα, δηλαδή η διαιώνιση της εκμετάλλευσης

της κοινωνίας και στην αντίπερα όχθη το ρεύμα των «προοδευτικών» απολογητών της παγκοσμιοποιημένης κυριαρχίας, οι υποστηρικτές της «σύγκρουσης των πολιτισμών» και της απόλυτης ιστορικής κυριαρχίας του καπιταλισμού.

Στο διάστημα από τη Λουκέρνη ως την 24η Απριλίου, ζήσαμε την εκκωφαντική αναβίωση του εθνικιστικού μίσους και την επιτακτική απαίτηση του συμβιβασμού με την υπερεθνική εξουσία. Το «όχι» των Ελληνοκυπρίων και των υποστηρικτών τους στην Ελλάδα δεν είχε παρά τις ρίζες του στα εθνικιστικά στερεότυπα με τα οποία προσεγγίζεται η ιστορία του Κυπριακού και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι αντίστοιχη ρίζα βγαλμένη από το αιματηρό παρελθόν των εθνικισμών είχε το όχι του Ντενκτάς. Παπαδόπουλος και Ντενκτάς, υπαρχηγός της Οργάνωσης ο ένας, ιδρυτής της ΤΜΤ ο άλλος, αναβίωσαν την εποχή των σφαγών, την εποχή του Χίτη Γρίβα, βλέποντας ότι πλέον θα μοιράζονται την πίτα της εκμετάλλευσης στο νησί. Και αν η ιστορική αποσιώπηση των εγκλημάτων του εθνικισμού είναι αναμενόμενη από τους βασικούς πρωταγωνιστές, στην αντίληψη του «εθνικού μετώπου» για τα «δίκαια του Ελληνισμού» συντάχθηκαν και κομμάτια της ελληνικής αριστεράς, κοινοβουλευτικής και μη. Το σφοδρά εθνικοπατριωτικό ΚΚΕ, το «παλιό» ΠΑΣΟΚ, διανοούμενους υπερασπιστές των «εθνικών δικαίων», τμήματα της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, αυτό το «όχι» βαφτίστηκε «αντιιμπεριαλιστικό» σε μία εκ νέου αναπαραγωγή του μύθου, ο οποίος θέλει το ελληνοκυπριακό κεφάλαιο εξαρτημένο από το διεθνές και τον ελληνοτουρκικό εθνικισμό ηπιότερο από του τουρκικό.

Πρόκειται για μία επικίνδυνη όσο και αναμενόμενη εν πολλοίς στοίχιση τους με το εθνικιστικό λόμπι της νεορθοδοξίας, την άκρα δεξιά και τους παπάδες. Είναι οι ίδιοι που μιλούν για τουρκική εισβολή και συνάμα αποσιωπούν την ιστορική αλήθεια των σφαγών που διέπραξαν το Νοέμβριο του 1967 οι Ελληνοκύπριοι σε βάρος των Τουρκοκυπρίων στα χωριά Άγιοι Θεόδωροι και Κοφίνου, τις δολοφονίες των μελών του ΑΚΕΛ, Καβάτζογλου (τ/Κ) και Μισαηλίδη (ε/Κ) από τους εθνικιστές της ΕΟΚΑ Β’ και της

ΤΜΤ, αυτοί που επιστρέφουν στις δεκαετίες του ’50 και του ’60, όταν το αριστερό ΑΚΕΛ στήριζε την επιχείρηση αποσταθεροποίησης του Μακάριου και ζητούσαν την ένωση με την Ελλάδα, λες και η προσάρτηση στον εθνικό κορμό θα γκρέμιζε την καταπίεση.

Στην αντίπερα όχθη, στο στρατόπεδο του «ναι» κατατάχθηκαν, οι εδώ και χρόνια απολογητές της πλανητικής κυριαρχίας, τα τσιράκια της επιβολής της Νέας Τάξης. Με όπλο την αντιεθνικιστική ρητορεία και τη λογική της «ρεάλ πολιτίκ» που προτάσσει την προσαρμογή στη λεγόμενη «νέα εποχή», δηλαδή την απόλυτη κυριαρχία της «οικονομίας της αγοράς» και την απόκτηση όσο γίνεται μεγαλύτερου κομματιού από τα κέρδη της εκμετάλλευσης, ταυτίστηκαν με το ναι, προσδοκώντας ακριβώς αυτά τα οφέλη. Εκείνοι που δικαιολόγησαν την επιδρομή στο Κοσσυφοπέδιο, εκείνοι που χειροκρότησαν τον πόλεμο στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, αυτοί που θεωρούν ότι η ΕΕ μπορεί να είναι το αντίβαρο στην αμερικανική στρατιωτική κυριαρχία (ενώ δεν είναι παρά το συμπλήρωμά της), στην προσπάθεια να αναβαπτίσουν την πολιτική τους κυριαρχία μέσα από την επίφαση της συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων. Ο «ρεαλιστής» Σημίτης, ο πιστός στη «διεθνή νομιμότητα» Συνασπισμός, ο «κομματικός αυτοκράτορας» Γιωργάκης ταυτίζονται με αυτή τη θέση. Αυτή τη θέση αναγκάστηκε πλέον να ακολουθήσει και η κυβέρνηση Καραμανλή, που ψιθύρισε το ναι, αντιλαμβανόμενος ότι η παραμονή στην εξουσία εξαρτάται (και) από την πολιτική της φιλίας με την Τουρκία, στα πλαίσια της από κοινού καπιταλιστικής κυριαρχίας στις δύο πλευρές του Αιγαίου.

Είναι φανερό ότι η βάση για την κοινή συμβίωση της τουρκοκυπριακής και της ελληνοκυπριακής κοινότητας δεν μπορεί να αναζητηθεί ούτε στα εξουσιαστικά σχέδια της υπερεθνικής εξουσίας για τη δημιουργία ενός κράτους-προτεκτοράτου ούτε στην επίπλαστη εθνική ενότητα που παρέχει η έννοια του κράτους, διαιρώντας παράλληλα τους λαούς και δηλητηριάζοντας τους με το εθνικιστικό μίσος. Δεν μπορεί να βρεθεί παρά μόνο έξω από αυτά, μέσα από την ανάπτυξη κοινωνικών κινημάτων που θα αγωνίζονται για την ένωση των δύο κοινοτήτων στη βάση της

ελευθερίας και όχι της υποταγής, στην κατεύθυνση της ρήξης και της ανατροπής της κυριαρχίας και των δύο ηγεσιών και της αντίστασης στην πλανητική εξουσία, που επιφυλάσσει για το νησί τη μοίρα του «καζίνου-αεροπορικής βάσης», ενός παράδεισου για τα κέρδη των πολυεθνικών. Ένα κίνημα το οποίο θα απαιτεί την αποχώρηση όλων των στρατιωτικών βάσεων, την πλήρη αποστρατικοποίηση, την ένωση και στις δύο πλευρές του Αιγαίου μέσα από την άρνηση του εθνικισμού και στην κατεύθυνση της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Ιδού η Κύπρος, ιδού και το πήδημα!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Η Οργάνωση ήταν παραστρατιωτική ομάδα που ιδρύθηκε το 1962 κατόπιν εντολής του Μακάριου με σκοπό να εκπαιδευθούν πολίτες στη χρήση των όπλων, για να εξουδετερώσουν τους Τουρκοκυπρίους στην περίπτωση που θα προσπαθούσαν να προκαλέσουν. Την ίδρυση, την εκπαίδευση και την ιδεολογική καθοδήγηση της Οργάνωσης είχε αναλάβει η στελεχωμένη από ΙΔΕΑτες αξιωματικούς ΕΛΔΥΚ. Ηγετικό στέλεχος του ΙΔΕΑ (Ιερός Δεσμός Ελλήνων Αξιωματικών, ο οποίος ιδρύθηκε την εποχή του εμφυλίου σε συνεργασία με τη CIA) και της Οργάνωσης ήταν και ο μετέπειτα δικτάτορας Δημήτριος Ιωαννίδης, που επεξεργάστηκε σχέδια επιχειρήσεων εναντίον Τουρκοκυπρίων αμάχων.

2. Στην πρόσφατη συνάντηση τους στην Αθήνα, Ερντογάν και Καραμανλής κατέληξαν στην ανάγκη ενίσχυσης της ελληνοτουρκικής συνεργασίας μέσα από την επιχειρηματική δραστηριότητα σε τομείς όπως οι μεταφορές και η ενέργεια. Μάλιστα έθεσαν ως στόχο να αυξήσουν τις εμπορικές συναλλαγές στα 5 δις δολάρια, από τα 1,3 δις που έφτασαν το 2003, όταν το 1999 δεν ξεπερνούσαν τα 200 εκατομμύρια.

3. Για να μην πληγεί η κυρίαρχη εικόνα των «εθνικών

δικαίων» ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας Ελευθεροτυπίας στις 3 Μαΐου 2004 η ΕΤ-3 κάτω από πιέσεις αποφάσισε να μην προβάλλει το ντοκιμαντέρ «Η άλλη πλευρά», το οποίο γυρίστηκε πέρυσι τον Απρίλιο στη Λευκωσία το οποίο περιέγραφε τις σφαγές σε βάρος των Τουρκοκυπρίων στα 1963-64 και αφηγούνταν τη ζωή τους σε θύλακες ως το 1974. Τελικά, μετά τις αντιδράσεις, το «κομμένο» ντοκιμαντέρ, που απέσπασε εύφημον μνείαν στο 6ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, φέτος το Μάρτη, προβλήθηκε μία βδομάδα μετά…

ΚΥΠΡΟΣ: Ο εθνικιστής λήσταρχος από τη μια και ο εθνικιστής τεχνοκράτης από την άλλη

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ:

Δεκατρία χρόνια μετά την απόρριψη του σχεδίου Ανάν για την επανένωση της Κύπρου, γινόμαστε θεατές ενός κύκλου διαπραγματεύσεων για τον ίδιο σκοπό. Για άλλη μια φορά οι εθνικιστικές εμμονές, κυρίως από πλευράς της ελληνικής κυβέρνησης αλλά και της τουρκικής, στέκονται εμπόδιο στην προοπτική της επανένωσης.

Για περισσότερα από εξήντα χρόνια η Κυπριακή κοινωνία ζει πάνω σε μια διακοπτόμενη γραμμή στα κενά της οποίας διαρκώς τραυματίζεται. Αυτή η βασανιστική διάρκεια δημιουργεί μια ψυχολογία απογοήτευσης και αμηχανίας στους ανθρώπους. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο δημόσιος χώρος καταλαμβάνεται σχεδόν ολοκληρωτικά από το πολιτικό σύστημα, από τη θρησκευτική

ιεραρχία και από την κεφαλαιουχική δραστηριότητα. Στο μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νησιού, στη Λευκωσία, δεν υπάρχουν πλατείες όπως δεν υπάρχουν στη πραγματικότητα και Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Οι μπάρες του διαχωρισμού δεν χωρίζουν δύο έθνη αλλά δύο τεχνητούς κόσμους. Ένας περίπατος και στα δύο μέρη της οδού Λήδρας στη Λευκωσία αρκεί για να το διαπιστώσουμε. Οι μπάρες χωρίζουν δύο διαφορετικές οικονομικές πραγματικότητες που η πιο φτωχή αγωνιά να φτάσει την πιο πλούσια ενώ ο εθνικός διαχωρισμός φαίνεται μόνο σε σύμβολα των δύο επικυρίαρχων ξένων χωρών. Το εθνικό φαντασιακό στην ελληνοχριστιανική και στην τουρκοϊσλαμική εκδοχή του, έχει να κάνει με μια εθνοκρατική πραγματικότητα ξένη προς τα ιδιαίτερα τοπικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά -η multi παραδοσιακή αρχιτεκτονική είναι ένα καλό παράδειγμα που ενισχύει αυτή τη διαπίστωση. Αυτό το πρόβλημα ίσως έχει τις ρίζες του στην εποχή κατά την οποία επιχειρείται η συγκρότηση ανεξάρτητου Κυπριακού έθνους-κράτους, στην εποχή δηλαδή της εξόδου από το Βρετανικό αποικιακό καθεστώς.

Το γεγονός ότι η συγκρότηση του εν λόγω έθνους-κράτους δεν ολοκληρώθηκε ποτέ δεν σημαίνει πως πρέπει να γυρίσουμε στο παρελθόν για να πετύχουμε την επανένωση των δύο κοινοτήτων. Ο φεντεραλισμός μπορεί να διατρέξει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας έξω από τις εθνοκρατικές αντιλήψεις.

Το 2004, λίγο μετά το δημοψήφισμα στην Κύπρο για την επανένωση βάσει του σχεδίου Ανάν, δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό contAct, τεύχος 7 τρία κείμενα συντακτών του υπό τον γενικό τίτλο “ΚΥΠΡΟΣ: σκόνη τα δόντια μέσα στα σύκα”.

Εν όψει της σημαντικής εκδήλωσης που διοργανώνεται στο Nosotros στις 27/1/2017 από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας και τη Συσπείρωση Ατάκτων της Λευκωσίας, αναδημοσιεύουμε σταδιακά τα τρία αυτά κείμενα στη ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ. Προσδοκούμε στο άνοιγμα ενός διαλόγου που θα σπάσει το κέλυφος του εθνοκεντρισμού στην κατεύθυνση της επαναδημιουργίας του

δημόσιου χώρου στην Κύπρο από τις ίδιες τις τοπικές κοινότητες, από την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της.

Το ακόλουθο κείμενο πρωτοδημοσιεύτηκε στο περιοδικό contAct, τεύχος 7, καλοκαίρι 2004:

Ο εθνικιστής λήσταρχος από τη μια και ο εθνικιστής τεχνοκράτης από την άλλη

Αλέξανδρος Σχισμένος

Πολύς λόγος, όπως πάντα για το Κυπριακό… Ξάφνου, ύστερα από μακρόχρονες διαπραγματεύσεις, συνομιλίες και υποσχέσεις, προέκυψε το σχέδιο Ανάν σαν θεόσταλτη άσχημη έκπληξη! Έκπληξη για τον κύριο Τάσσο Παπαδόπουλο, που θυμήθηκε πως έχει ένα κράτος να διαφυλάξει, κληρονομιά για τις επόμενες γενιές της ελληνοκυπριακής άρχουσας ελίτ. Έκπληξη για την ελληνοκυπριακή κοινότητα, που ανακάλυψε ότι θα πρέπει να δεχτεί τους Τουρκοκύπριους ως ισότιμους πολίτες, εγκαταλείποντας την ρητορική περί «βαρβάρων εξ Ανατολής» που επί δεκαετίες χρησίμευσε για να διατηρήσει ανοιχτό το «εθνικό τραύμα» της εισβολής και παράλληλα να κρατήσει ψηλά το εθνικό φρόνημα μια ανώτερης , φιλειρηνικής, αναπτυγμένης ελληνόφωνης κοινότητας στο νότο. Έκπληξη για τους Έλληνες πατριώτες που συνήθισαν να θεωρούν το νησί της Αφροδίτης χωράφι τους, όπως θεωρούσαν ή θεωρούν την Σμύρνη, την Ανατολική Θράκη, την Ισταμπούλ και τις λοιπές περίφημες «χαμένες πατρίδες» της εθνικής συλλογικής μνήμης. Έκπληξη για την ηγεσία της κραταιάς Ελλάδας, που περίμενε κάτι παραπάνω από τη διεθνή κοινότητα στο παζάρεμα των εδαφών και των ζωών των εποίκων. Τελικά, μόνο ο κ. Ντενκτάς φάνηκε συνεπής στη στάση του. Μα τελικά, τι συνέβη;

Όχι, βροντοφώναξαν οι εθνικιστές και τα κοινωνικά και πολιτικά μορφώματα, που εμπνέονται από το πατριωτικό ιδεώδες του αδάμαστου ελληνικού λαού- η Εκκλησία, οι ακροδεξιές οργανώσεις και φυσικά το Κ.Κ.Ε., όπως και ο ανεκδιήγητος κ. Γλέζος. Όχι στην νέα αποικιοποίηση της Κύπρου, όχι στην υποταγή της νήσου στη Νέα Τάξη, όχι στο «αβύθιστο αεροπλανοφόρο». Και μας έδωσαν

την εντύπωση πως η Κύπρος, που από την εποχή του Μέγα Βασιλέα των Περσών υπήρξε πάντοτε κτήση και προτεκτοράτο με χρονολογική σειρά των Περσών, του Μ. Αλεξάνδρου, των Ρωμαίων, των Βυζαντινών, των Φράγκων, των Βενετών, των Οθωμανών, των Βρετανών, που άλλοτε δινόταν σαν προίκα και άλλοτε σαν δώρο, ήταν τάχα πριν το σχέδιο αδέσμευτη, ανεξάρτητη και ελεύθερη.

Σάμπως, οι αγγλικές βάσεις να μην υπήρχαν από τα τέλη του 19ου αιώνα, σάμπως το νησί να μην υπάγεται στις αποικίες του στέμματος ως μέλος της κοινοπολιτείας, σάμπως το διεθνές κεφάλαιο και η παγκόσμια κυριαρχία να είχαν ανάγκη το σχέδιο για να υποτάξουν, το ήδη υποταγμένο νησί…

Όχι, βροντοφώναξε το ελληνοκυπριακό κεφάλαιο που είδε την 1η Μάη και την ένταξη στην Ε.Ε. σαν μια διάνοιξη νέων οικονομικών οριζόντων και αγορών και φοβήθηκε, κάπως κοντόφθαλμα, μήπως οι εξαθλιωμένοι Τουρκοκύπριοι λάβουν μέρος στο μεγάλο φαγοπότι ως ισότιμοι πολιτικά συνδαιτυμόνες. Όχι ,και ο Ντενκτάς που ένιωσε την δικτατορική του εξουσία της διαφθοράς και της βίας να απειλείται από μια ουσιαστική διάνοιξη του βορείου τμήματος του νησιού στις επελαύνουσες στρατιές της παγκοσμιοποίησης με ότι αυτό συνεπάγεται για το πολιτικό θεσμικό πλαίσιο που οφείλει να παρέχει την αναγκαία ασφάλεια για την επενδυτική δραστηριότητα, πράγμα που προϋποθέτει, στην περίπτωση του «ψευδοκράτους» τον εκδημοκρατισμό των θεσμών σύμφωνα με το δυτικό κοινοβουλευτικό πρότυπο..

Μέσα στον κυκεώνα των εξελίξεων και ενώ βομβαρδιζόμαστε από τα Ναι και τα Όχι, η θέση της πλειοψηφίας του αναρχικού-ελευθεριακού χώρου υπήρξε αναμενόμενη: τα διλήμματα της εξουσίας είναι ψευδή. Σαν να λέμε, δεν μας αφορά το ζήτημα. Ίσως πράγματι να μην μας αφορά. Αν όμως πρέπει να τεθούμε επ' αυτού, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε τουλάχιστον κάποια γεγονότα.

Το συγκεκριμένο δίλημμα πόρρω απέχει από το να είναι πλαστό. Πόρρω απέχει από το να είναι ακόμη μια διελκυστίνδα όμορων εννοιών, μια ακόμα ρητορική ερώτηση όπως οι περίφημες ρητορείες του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας». Φυσικά το

δίλημμα δεν τίθεται στη βάση εξουσία/ μη εξουσία, κράτος/ άμεση δημοκρατία, συγκέντρωση/ ανακατανομή του κοινωνικού πλούτου. Φυσικά, τίθεται στα πλαίσια της διεθνούς κοινότητας και του δικαιΐκού ρόλου του Ο.Η.Ε., θεωρώντας αυτονόητη την αποδοχή του κυρίαρχου καπιταλιστικού-κοινοβουλευτικού πολιτειακού μοντέλου. Εξάλλου, τι περιμέναμε; Να μεριμνήσουν οι θιασώτες της παγκοσμιοποίησης για την κοινωνική απελευθέρωση του νησιού;

Το δίλημμα δεν τίθεται στη βάση που θα θέλαμε, είναι όμως πραγματικό. Και σαν τέτοιο παραμένει αγωνιώδες, καθώς πίσω από το Ναι ή το Όχι κρύβεται η διαμάχη που βρίσκεται στον πυρήνα της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης, που επεκτείνοντας την οικονομική φιλοσοφία της ελεύθερης αγοράς, φιλοδοξεί να μεταλλάξει τους πολιτικούς θεσμούς της εκάστοτε περιοχής προς όφελός της. Είναι το δίλημμα ανάμεσα σε μια πολυπολιτισμική, παγκοσμιοποιημένη αγορά και τη διατήρηση των στεγανών του θνήσκοντος έθνους-κράτους και της ομοιογενούς εθνικής του βάσης. Εξ' ου και η αντιπαράθεση ανάμεσα στους «προωθημένους» οπαδούς του νεοφιλελευθερισμού και τους συντηρητικούς οπαδούς της λαϊκής Δεξιάς, οι οποίοι αντιστέκονται ψηφίζοντας Λεπέν, Καρατζαφέρη, ή, μετριοπαθώς, Καραμανλή. Η μάχη της παγκοσμιοποίησης δεν έχει κριθεί ούτε από τα δεξιά, και οι ισχυρές αντιστάσεις του εθνικού κράτους αντανακλώνται στις επιλογές τόσο της αμερικάνικης ηγεσίας του Μπους, όσο και σε μια σειρά από άλλες χώρες, όπου το εγχώριο κεφάλαιο προσπαθεί να διατηρήσει τα προνόμια του έναντι των πολυεθνικών.

Παρομοίως στην Κύπρο. Οι ελληνοκύπριοι επέλεξαν το Όχι, μέσα σε ένα όργιο εθνικιστικής προπαγάνδας και ενίσχυσης του πατριωτισμού, ενώ οι θιασώτες της παγκοσμιοποίησης ψέλλισαν τα λιγοστά Ναι, σαν αναγκαία παραχώρηση στην ρεαλ-πολιτίκ της νέας πραγματικότητας. Επιλέχθηκε ο αποκλεισμός εκ νέου των Τουρκοκύπριων, η διατήρηση της οικονομικής πρωτοκαθεδρίας του ελληνόφωνου πληθυσμού. Η διατήρηση των εθνικών συμβόλων και των παρελάσεων. Η διατήρηση της πράσινης γραμμής. Η διατήρηση της «εθνικής» κατασκευασμένης ταυτότητας.

Ιδού λοιπόν που επετεύχθη κάποια συμφωνία μεταξύ Ραούφ και Τάσσου. Ο εθνικιστής λήσταρχος από τη μια και ο εθνικιστής τεχνοκράτης από την άλλη. Ανάμεσα τους δύο κοινότητες, έρμαια της εθνικιστικής μητριαρχίας των μεγάλων πατρίδων (Ελλάδας και Τουρκίας), ανίκανες να διαμορφώσουν μια ξεχωριστή πολιτισμική ταυτότητα πέρα από τις αλληλοαποκλειόμενες «εθνικές» τους. Πιόνια στη σκακιέρα της παγκόσμιας κυριαρχίας, ούτως ή άλλως, αλλά με τον πρώτο λόγο στις τοπικές εξουσίες της Ανατολικής Μεσογείου, που με τη σειρά τους συμμετέχουν στο μεγάλο παιχνίδι με έξτρα χαρτί το Κυπριακό.

Ίσως το δίλημμα του Ανάν να μην μας αφορά. Αφορά όμως τις δύο κοινότητες που ζουν στο νησί. Τη στιγμή που δεν προκύπτει οποιαδήποτε άλλη λύση «από τα κάτω», στο πνεύμα της συλλογικής αυτοδιεύθυνσης και της κοινωνικής απελευθέρωσης, οφείλουμε να καταλάβουμε τουλάχιστον προς τα πού κλίνει η ειλημμένη απόφαση του δημοψηφίσματος.

Μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα. Ναι, αλλά κάπου θα πέσουμε.

ΚΥΠΡΟΣ: Σκόνη τα Δόντια μέσα στα Σύκα

Νίκος Ιωάννου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Επιλύοντας το Κυπριακό…

Δεκατρία χρόνια μετά την απόρριψη του σχεδίου Ανάν για την επανένωση της Κύπρου, γινόμαστε θεατές ενός κύκλου διαπραγματεύσεων για τον ίδιο σκοπό. Για άλλη μια φορά οι εθνικιστικές εμμονές, κυρίως από πλευράς της ελληνικής κυβέρνησης αλλά και της τουρκικής, στέκονται εμπόδιο στην προοπτική της επανένωσης.

Για περισσότερα από εξήντα χρόνια η Κυπριακή κοινωνία ζει πάνω σε μια διακοπτόμενη γραμμή στα κενά της οποίας διαρκώς τραυματίζεται. Αυτή η βασανιστική διάρκεια δημιουργεί μια ψυχολογία απογοήτευσης και αμηχανίας στους ανθρώπους. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο δημόσιος χώρος καταλαμβάνεται σχεδόν ολοκληρωτικά από το πολιτικό σύστημα, από τη θρησκευτική ιεραρχία και από την κεφαλαιουχική δραστηριότητα. Στο μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νησιού, στη Λευκωσία, δεν υπάρχουν πλατείες όπως δεν υπάρχουν στη πραγματικότητα και Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Οι μπάρες του διαχωρισμού δεν χωρίζουν δύο έθνη αλλά δύο τεχνητούς κόσμους. Ένας περίπατος και στα δύο μέρη της οδού Λήδρας στη Λευκωσία αρκεί για να το διαπιστώσουμε. Οι μπάρες χωρίζουν δύο διαφορετικές οικονομικές πραγματικότητες που η πιο φτωχή αγωνιά να φτάσει την πιο πλούσια ενώ ο εθνικός διαχωρισμός φαίνεται μόνο σε σύμβολα των δύο επικυρίαρχων ξένων χωρών. Το εθνικό φαντασιακό στην ελληνοχριστιανική και στην τουρκοϊσλαμική εκδοχή του, έχει να κάνει με μια εθνοκρατική πραγματικότητα ξένη προς τα ιδιαίτερα τοπικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά -η multi παραδοσιακή αρχιτεκτονική είναι ένα καλό παράδειγμα που ενισχύει αυτή τη διαπίστωση. Αυτό το πρόβλημα ίσως έχει τις ρίζες του στην εποχή κατά την οποία επιχειρείται η συγκρότηση ανεξάρτητου Κυπριακού έθνους-κράτους, στην εποχή δηλαδή της εξόδου από το Βρετανικό αποικιακό καθεστώς.

Το γεγονός ότι η συγκρότηση του εν λόγω έθνους-κράτους δεν ολοκληρώθηκε ποτέ δεν σημαίνει πως πρέπει να γυρίσουμε στο παρελθόν για να πετύχουμε την επανένωση των δύο κοινοτήτων. Ο φεντεραλισμός μπορεί να διατρέξει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας έξω από τις εθνοκρατικές αντιλήψεις.

Το 2004, λίγο μετά το δημοψήφισμα στην Κύπρο για την επανένωση βάσει του σχεδίου Ανάν, δημοσιεύτηκαν στο περιοδικό contAct, τεύχος 7 τρία κείμενα συντακτών του υπό τον γενικό τίτλο “ΚΥΠΡΟΣ: σκόνη τα δόντια μέσα στα σύκα”.

Εν όψει της σημαντικής εκδήλωσης που διοργανώνεται στο Nosotros στις 27/1/2017 από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας και τη Συσπείρωση Ατάκτων της Λευκωσίας, θα αναδημοσιεύσουμε σταδιακά τα τρία αυτά κείμενα στη ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ αρχίζοντας από σήμερα. Προσδοκούμε στο άνοιγμα ενός διαλόγου που θα σπάσει το κέλυφος του εθνοκεντρισμού στην κατεύθυνση της επαναδημιουργίας του δημόσιου χώρου στην Κύπρο από τις ίδιες τις τοπικές κοινότητες, από την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της.

Το ακόλουθο κείμενο πρωτοδημοσιεύτηκε στο περιοδικό contAct, τεύχος 7, καλοκαίρι 2004:

Δυο κοινότητες Ένα νησί – Δυο μητέρες πατρίδες Ένας μύθος

Οι δύο κοινότητες στην Κύπρο έχουν σχέσεις ανταγωνιστικές από τότε που υπάρχουν. Δηλαδή από την εποχή της έξαρσης των θρησκειών εννοώντας την εποχή που κυριάρχησαν και απέκτησαν εξουσία. Εκείνη την εποχή γίνεται ο διαχωρισμός σε Χριστιανούς και Μουσουλμάνους. Αυτός ο διαχωρισμός προωθήθηκε από τις διάφορες δομές της εξουσίας όπως αυτές άλλαζαν μέσα στον χρόνο και χρησιμοποιούσαν το θρησκευτικό ανταγωνισμό για τις ανάγκες της διαχείρισης, προς όφελός τους, της συλλογικής δύναμης της κοινωνίας.

Από την αρχή της Οθωμανικής κυριαρχίας στο νησί η Χριστιανική εκκλησία αποκτά ισχυρά δικαιώματα αναλαμβάνοντας ρόλο διοίκησης. Στις αρχές του 19^{ου} οι επισκέπτες της Κύπρου γνωρίζουν ότι ο πληθυσμός της κυβερνιέται ουσιαστικά από τον Χριστιανικό Αρχιεπίσκοπο και τον κλήρο του (1). Αυτό κάποιες στιγμές δημιουργεί εντάσεις ανάμεσα στις δύο εξουσίες τη Χριστιανική και την Οθωμανική όμως και οι δύο θρησκευτικές κοινότητες έχουν μια κοινή πορεία. Μουσουλμάνοι και Χριστιανοί αγρότες βρέθηκαν μαζί απέναντι στους εκμεταλλευτές τους ενώ η βία που άσκησαν ήταν ενάντια σε αυτούς και όχι μεταξύ τους. Οι δυο κοινότητες έζησαν πολύ αρμονικά τόσο που άρχισαν να

αποκτούν μια κοινή κουλτούρα από το τι έτρωγαν μέχρι το πώς έχτιζαν τους ναούς τους. Μέχρι κοινά προσκυνήματα είχαν, μια συνήθεια που έφτασε ως τα μέσα του 20ου αιώνα (2).

Η δημιουργία των δύο εθνικών κρατών με ισχυρό θρησκευτικό χαρακτήρα, του ελληνικού και του τουρκικού αλλάζει δραματικά τα πράγματα στην Κύπρο. Ο κρατικός επεκτατισμός αρχικώς της Ελλάδος (μετέπειτα και της Τουρκίας) επιχειρήθηκε με το «όραμα» της απελευθέρωσης των προγονικών εδαφών. Το ελληνικό κράτος αντελήφθηκε εξ' αρχής την Κύπρο σαν χωράφι του. Το ελληνικό κράτος μαζί με τους ελληνοκεντριστές διανοούμενούς του προώθησαν την πολιτιστική ισοπέδωση της Κύπρου. Κατέστρεψαν την κυπριακή κουλτούρα, την κουλτούρα των μικρών κοινοτήτων, μια μοναδική πολιτισμική ποικιλία σ' ένα νησί στην άκρη μια θάλασσας, στις άκρες δυο κόσμων!

Αυτή η πολιτισμική απόβαση του νεοελληνικού κράτους στην Κύπρο συνοδεύτηκε και από μια οικονομική, αρχικώς των Ελλήνων εφοπλιστών. Έτσι, η ανάγκη για ελληνοχριστιανική συνείδηση υπήρξε επιτακτική. Στο διάστημα από το 1930 έως το 1957 το ελληνικό εθνικιστικό ιδεολόγημα κινητοποίησε μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού.

Το 1950 η Τουρκία αρχίζει να ασχολείται με την Κύπρο και το ζήτημα γίνεται πιο περίπλοκο.

1959: Ιδρύεται ενιαίο κυπριακό κράτος δυο κοινοτήτων.

1963: Συνταγματικό πραξικόπημα του αρχιεπισκόπου Μακάριου που εκλαμβάνεται ως επίθεση της ελληνοχριστιανικής πλευράς κατά των τουρκοκυπρίων. Με τις ευλογίες του Μακάριου δραστηριοποιούνται οι ένοπλες ομάδες του γιατρού Λυσσαρίδη, του Πολύκαρπου Γεωργατζή και του Νίκου Σαμσών. Η δράση τους είναι εθνικιστική και τραμπουκική απέναντι στους μουσουλμάνους. Οι δυο εθνικισμοί συγκρούονται και οι τουρκοκύπριοι πληρώνουν με αίμα.

1967: Σφαγές τουρκοκύπριων στα χωριά Άγιο Θεόδωρο και Κοφινού της Λάρνακας.
Σφαγές από τον Νίκο Σαμσών και την ομάδα του στην Ομορφίτα.
Η χούντα της Αθήνας επιχειρεί πραξικόπημα θέλοντας να ανατρέψει τον Μακάριο και να τον αντικαταστήσει με τον τουρκοφάγο Νίκο Σαμψών.

1974: Οι Τούρκοι εισβάλουν στην Κύπρο και λεηλατούν εκδικούμενοι (3).

Η εκπαίδευση ήταν το όπλο για την άλωση της συνείδησης

Από την εποχή που διοικούσαν οι Άγγλοι η εκπαίδευση στην Κύπρο ήταν άκρως ελληνοκεντρική. Ήταν το μέσο για τη διάρρηξη της τοπικής κουλτούρας και τον εμποτισμό της με την ιδεολογία του ελληνικού έθνους. Ήταν τόσο καθολικό το σύνθημα για Κύπρο ελληνική που, μέσα και από την ενίσχυση που πρόσφερε ο «αντιαποικιοκρατικός» αγώνας κατά των Άγγλων, έκανε ακόμα και την Αριστερά να εθνικολογεί επί μισόν αιώνα κατά του «επεκτατικού» και «στρατοκρατικού» τούρκικου κράτους!

Το κυπριακό ζήτημα ανακατασκεύασε τον ελληνικό εθνικισμό κι έδωσε σανίδα σωτηρίας στην Αριστερά που εθνικοποίησε τον λόγο της, έγινε πατριωτική. Τη δεκαετία του ’60, τη δεκαετία του ’70, του ’80, του ’90 και τώρα το 2004, η Αριστερά από τον Ψυρούκη μέχρι το Γλέζο και το θεοδωράκη και τις μικρές εξωκοινοβουλευτικές ομάδες, ξερνά τον εθνικισμό της στην Ελλαδική και Κυπριακή κοινωνία και επικυρώνει το διαχωρισμό των δυο κοινοτήτων.

Για αυτό άλλωστε στην Ελλάδα ο Καρατζαφέρης δεν κατάφερε ποτέ να γίνει Λεπέν. Κάτι που το καυχώνται μέχρι και οι ίδιοι οι αριστεροί. Αυτό το συντηρητικό κομμάτι στην ελληνική κοινωνία το εκφράζουν αυτοί. Μετά λοιπόν από τόσα χρόνια εθνικιστικής προπαγάνδας όλων των κυβερνήσεων και των πολιτικών κομμάτων της Δεξιάς και της Αριστεράς και την ελληνοκεντρική εκπαίδευση σε Ελλάδα και Κύπρο ήταν εύκολο για τον Τάσο Παπαδόπουλο μέλος πλούσιας οικογένειας και φίλο του τουρκοφάγου Γεωρκάτζη να πείσει το λαό του για το “όχι”, γνωρίζοντας την υποστήριξη που θα είχε και στις δύο χώρες.

Το δόντια της πολυπολιτισμικής παγκοσμιοποίησης θρυμματίζονται στην εθνικιστική τροφή που τόσα χρόνια ταΐζουν τις κοινωνίες.

Το ΟΧΙ των Ελληνοκυπρίων είναι ΟΧΙ φοβικό, εθνικιστικό, ρατσιστικό, δεν είναι ΟΧΙ αντιιμπεριαλιστικό. Είναι ένα ΟΧΙ αυτοπαγίδευσης. Οι Ελληνοκύπριοι έχουν αναπτύξει ένα θρησκευτικο-οικονομικό εθνικισμό, μια κουλτούρα σνομπ, μια

διάθεση περιφρόνησης απέναντι στο μουσουλμανικό κομμάτι του πληθυσμού. Είναι θύματα της ελληνοκεντρικής τους παιδείας, του εθνικιστικού παραληρήματος πολλών δεκαετιών. Αν έχουν κάποιον εχθρό οι Κύπριοι αυτός είναι το εθνικό φαντασιακό της Ελλάδας από τη μια και λιγότερο της Τουρκίας από την άλλη όπως έδειξε το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Αν οι Κύπριοι δεν ξεπεράσουν ποτέ τις μητέρες πατρίδες και το ιδανικό του έθνους δεν θα μπορέσουν να ζήσουν σαν μια κοινότητα. Πρέπει να ξεπεράσουν αυτό που τους χώρισε. Είναι μάταιο να περιμένουν από τη διεθνή κοινότητα (ΟΗΕ κλπ) να τους φτιάξει ένα σχέδιο που να εξυπηρετεί τα κοντόφθαλμα εθνικο-οικονομικά τους συμφέροντα.

Ας ξεπεράσουν τον ρατσισμό και τον εθνικισμό του πραγματοποιώντας την απελευθέρωση της διακίνησης αρχικώς, μόνοι τους σπάζοντας κάθε κρατικό φραγμό όπως ο "Αναρχικός Πυρήνας Κύπρου" προτείνει (4). Η συνεύρεση μελών των δυο κοινοτήτων και η συζήτηση για κοινά προβλήματα χωρίς την διαμεσολάβηση τοπικών ή διεθνών μεσολαβητών σε κοινές ανοιχτές συνελεύσεις χωρίς αυτούς που πάντοτε λειτούργησαν εις βάρος της κοινωνίας όλων των Κυπρίων.

Στην Κύπρο των δυο πολιτικών εξουσιών, των δυο θρησκευτικών λόμπι, των δυο εθνικών ιδεολογιών όταν οι αυτόνομες δυναμικές των δυο πλευρών συνεργάζονται απομυθοποιείται το έθνος- κράτος πιο εύκολα.

Αν το «ΟΧΙ» των Ελληνοκυπρίων ήταν προϊόν ενός θρησκευτικο-οικονομικού ρατσισμού το «ΝΑΙ» των Τουρκοκυπρίων ήταν προϊόν του καπιταλιστικού ονείρου που βλέπουν την εικόνα του δίπλα τους. Η υπεράσπιση των φτωχών Τουρκοκυπρίων και εποίκων από την λαίλαπα του κερδοσκοπικού και υπερκαταναλωτικού καπιταλισμού είναι υπόθεση όλων των Κυπρίων διαφορετικά κάθε προοπτική για το νησί με σχέδιο ή χωρίς είναι προοπτική που εκκολάπτει το διαχωρισμό. Η υπεράσπιση της παραμονής όλων των εποίκων στο νησί είναι το ελάχιστο δείγμα αλληλεγγύης που μπορεί να υπάρξει.

Για την ιστορία…

Από μικρά παιδία θυμόμαστε να μας μαθαίνουν στο σχολείο για τους βάρβαρους Τούρκους που έσφαξαν τα αδέρφια μας του Κύπριους Χριστιανούς.
Μεγαλώσαμε με το «τέρας Τουρκία». Με το μύθο των «χαμένων πατρίδων». Περάσαμε από τα κόμματα της Αριστεράς σαν έφηβοι και το ίδιο τροπάρι ακούγαμε με τη διαφορά ότι εκεί έφταιγε η κακή Δεξιά και τα ξένα συμφέροντα. Αναρχικοί πλέον στις αρχές της δεκαετίας του '80 διαβάσαμε τα πρώτα κείμενα Κυπρίων συντρόφων αντικρίζοντας μια άλλη αλήθεια, μια άλλη ιστορία.
Σήμερα ανασύρουμε από την μνήμη μας ό,τι μάθαμε, επιστρατεύουμε ό,τι μαθαίνουμε στη διαρκή μας αναζήτηση, για να αντιμετωπίσουμε τα εθνικιστικά «όχι» στο σχέδιο Ανάν, το σχέδιο Ανάν και τα «ναι» του καπιταλιστικού ονείρου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Κείμενο Κυπρίου Αναρχικού από «Φύλλα πορείας», τεύχος 4, έτος 1984.
2. «Είναι γνωστή η τάση των Χριστιανών και των Μουσουλμάνων της εποχής να κάνουν κοινά προσκυνήματα στους ιστορικούς ναούς ο ένας του άλλου. Η παρεμβολή αυτής της χριστιανομωαμεθανικής κοινότητας (που φυσικά για τους ελληνοχριστιανούς ιστορικούς ήταν απλώς χριστιανοί που υποχρεώθηκαν να αλλάξουν θρήσκευμα επιφανειακά) είναι χαρακτηριστικό της τάσης για συμβίωση και πολιτιστική αλληλεπίδραση στα πλαίσια της αυτονομίας κάθε κοινότητας».(…) «Μουσουλμάνοι και Ορθόδοξοι έτρωγαν τα ίδια φαγητά, τα ίδια ρούχα, έχτιζαν σπίτια και εκκλησίες και τζαμιά σε στενά συσχετισμένη αρχιτεκτονική. Η αποδοχή από το Ισλάμ της πολυγαμίας και η απαγόρευση στην κατανάλωση οινοπνευματωδών έκαναν πολύ λίγα να χωρίσουν τις δύο κοινότητες. Παρά το ότι οι δύο κοινότητες ήταν χωριστές στη θρησκευτική λατρεία, στα κανάλια πολιτικής αντιπροσώπευσης και στον οικογενειακό νόμο, η διαίρεση (και οι αντιφάσεις) ανάμεσα στις αστικές ελίτ και στους αγρότες ήταν κοινωνικά πιο σημαντική και η πηγή βίαιων εξεγέρσεων. Μουσουλμάνοι και Ορθόδοξοι αγρότες εξεγέρθηκαν μαζί σε διάφορες περιπτώσεις. Οι επίσκοποι και οι κυβερνήτες συνεργάστηκαν στη διοίκηση του

νησιού παρά τις εσωτερικές τους συγκρούσεις για την εξουσία.»
«Φύλλα Πορείας», τεύχος 4, έτος 1984, αναδημοσιευμένα αποσπάσματα στο περιοδικό **amanita muscaria**, τεύχος 13, καλοκαίρι 2002.
3. Άρθρο του Δούδου Γιώργου συγγραφέα- δικηγόρου στην ιστοσελίδα της αντιεθνικιστικής κίνησης. (sitemaker.gr/antiethnikistik)
4. Αναρχικός Πυρήνας Κύπρου (www.geocities.com/anarxikos-pirinas-kyprou)

Εκδήλωση: Η Λύση του Κυπριακού ως Διαρκής Διαδικασία

Εκδήλωση – Συζήτηση: "Η Λύση του Κυπριακού ως Διαρκής Διαδικασία"
Παρασκευή 27 Ιανουαρίου 2017, στις **19:30** στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο **Nosotros** (Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια).

2004. 2010. 2017. Το κυπριακό επανέρχεται στην διπλωματική

πραγματικότητα και την επιχειρηματική σκακιέρα για να ακονίσει τους αλληλοσυγκρουόμενους εθνικισμούς Ελλάδας και Τουρκίας ταυτόχρονα με την ατσαλένια αποικιοκρατική κυριαρχία.

Με ή χωρίς σχέδιο, η Κύπρος, από τη δεκαετία του ’50 όταν ο ελληνικός εθνικισμός εγκαταστάθηκε για τα καλά στο νησί, με την απαραίτητη συνδρομή της Εκκλησίας, μετατρέπεται σε ιδανικό πεδίο ώστε να ξεδιπλωθούν τα σχέδια του εκάστοτε εθνικιστή: λήσταρχου, τεχνοκράτη, δεξιού και αριστερού πατριώτη. Είτε τον λένε Κοτζιά είτε Ερντογάν. Είτε σκορπά το πατροπαράδοτο δηλητήριο του εθνικισμού της ‘μητέρας-πατρίδας’ είτε το μεταλλαγμένο προϊόν του καπιταληστρικού μέλλοντος. Γρίβας, Γιωρκάτζης, Ντενκτάς, είναι πρόσωπα που συμπυκνώνουν με αιματοβαμμένο τρόπο την ιστορία του κυπριακού ως θέμα διαμοιρασμού της εξουσίας μεταξύ των πολιτικών ελίτ, συγκαλύπτοντας την καταστροφή της κοινής κυπριακής κουλτούρας και των μικρών κοινοτήτων μέσω της συγκρότησης εθνοκρατους, ενός θεσμού που προωθεί την ομογενοποίηση, την ομοιομορφία, την υπακοή, τον μιλιταρισμό. Σε αυτόν τον χορό των εθνικιστών -τεράτων- το διεθνές κεφάλαιο δεν θα έμενε απέξω υποσχόμενο την ‘κόλαση’ του καπιταλιστικού ονείρου.

Οι Κύπριοι/-ες και από τις δυο πλευρές γνωρίζουν όμως καλά ότι υπάρχει λύση, λύση που μόνον η αυτόνομη ακηδεμόνευτη κοινωνική κίνηση μπορεί να επιβάλλει -προωθώντας την αποστρατιωτικοποίηση, ρίχνοντας τα συρματοπλέγματα που διαχωρίζουν το νησί, τα τείχη μεταξύ των ανθρώπων και τα εμπόδια που θέτει η ύπαρξη του Κυπριακού στην κοινωνική πρόοδο και στη ριζοσπαστική δράση. Αναγνωρίζουν τις προοπτικές που θα δημιουργήσει η επίλυσή του και την δυναμική που θα ανοίξει για την υπέρβαση της ηγεμονίας των εθνικιστικών ιδεολογιών και την αναίρεση της γεωγραφικής διαίρεσης του νησιού.

Οι διαδηλώσεις των Τουρκοκυπρίων το 2011, το κίνημα του Occupy μεταξύ 2011-12 και πολλές κοινές αντιμιλιταριστικές, εκπαιδευτικές και περιβαλλοντικές δράσεις κράτησαν τις γέφυρες της επανένωσης ανοικτές.

Σήμερα η πολιτική επίλυση του κυπριακού προβλήματος στη βάση της **Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας (ΔΔΟ)** είναι κάτι περισσότερο από απαραίτητη, μέσα από μία νέα αντίληψη του «κοινού», γεωγραφικού, οικολογικού, ιστορικού, κοινωνικού και πολιτιστικού χώρου, ως χώρου ελευθερίας, όπως επισημαίνει η 'Συσπείρωση Ατάκτων'.

Με συντρόφους από τη Συσπείρωση Ατάκτων θα συζητήσουμε τη λύση του κυπριακού ως διαρκούς διαδικασίας και τους αγώνες του κινήματος ενάντια στον εθνικισμό, την **Παρασκευή 27 Ιανουαρίου 2017**, στις **19:30** στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο **Nosotros** (Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια).

Διοργάνωση: Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας